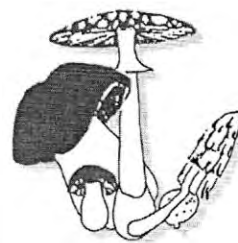

AMK

Mededelingen

Mededelingen van de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring vzw
15 december 2007

verschijnt driemaandelijks
2007.4

Redactie AMK Mededelingen

L. Deceuninck, A. de Haan, M. de Haan, A. De Kesel, F. Dielen, J. Gelderblom, G. Tilkin, K. Van de Put, E. Vandeven, C. Van Lommel, J. Volders, R. Walley

Eindredactie & vormgeving: H. Hendrickx, Dalweg 16, 2328 Meerle, tel.: 03/3158769

Verzending: C. Van Lommel, Jozef Verbovenlei 34, 2100 Deurne

Richtlijnen voor auteurs van artikels in AMK Mededelingen

Alle leden van de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring hebben het recht te publiceren in AMK Mededelingen. Artikels kunnen ingestuurd worden zowel in duidelijk handschrift als getikt. Teksten op diskette van 3.5" of verzonden per e-mail zijn ook van harte welkom.

Alle artikels moeten naar Harrie Hendrickx, Dalweg 16, 2328 Meerle e-mail: harrie.hendrickx@skynet.be gezonden worden, **ten laatste zes weken voor het verschijnen**

Figuren in inkt mogen maximaal 16,6 cm x 23,4 cm groot zijn, inclusief maatstrepen en nummering van de tekeningen. Grotere tekeningen zullen verkleind of versneden worden. De figuren worden best voorzien van een maatstreep om de afmetingen aan te duiden. Vermeld steeds naam en adres van de auteur.

KAMK publicaties

Oude nummers van AMK Mededelingen en Sterbeeckia kunnen verkregen worden bij Judith De Keyser, Vaartstraat 102, 2845 Niel, e-mail: judithdekeyser@scarlet.be.

Paddestoelenkartering

Secretariaat: Vandeven Emile, Opperveldlaan 14, B-1 800 Vilvoorde, tel: 02/267.74.18

Webstek: <http://www.kamk.be>

COPYRIGHT ©

Het copyright voor tekst en illustraties van de artikelen berust bij de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring (KAMK). Auteurs behouden het recht om de eigen tekst en illustraties voor andere doeleinden te gebruiken.

Het is niet toegestaan volledige of gedeelten van artikelen of illustraties over te nemen zonder toestemming van de redactie.

Omslagfiguur: Pascale Holemans

ISSN 0771-9884

wettelijk depot: BD 36771

verantwoordelijke uitgever en eindredactie: H. Hendrickx, Dalweg 16, 2328 Meerle

AMK Mededelingen wordt gerealiseerd met steun van het Provinciebestuur van Antwerpen

Editoriaal

Ruben Walley
voorzitter

Beste vrienden KAMK-leden,

De laatste 20 jaar zien we heel wat beweging in het Vlaamse mycologische landschap. De Antwerpse Mycologische Kring groeide uit tot een volwaardige mycologische vereniging met een ruim aanbod aan activiteiten. Ons tijdschrift *Sterbeeckia*, alsook ons mededelingenblad geraken steeds beter in het buitenland bekend. Sinds de jaren '80 startten ook mycologische werkgroepen of verenigingen in andere provincies: ondermeer de Zelfstandige Werkgroep voor Amateurmycologen (ZWAM, Vlaams-Brabant), Mycolim (Limburg), Oost-Vlaamse Mycologische Werkgroep (OVMW) en Paddenstoelenwerkgroep Westhoek (West-Vlaanderen). Ook binnen Natuurpunt v.z.w. zijn ondertussen diverse paddenstoelenwerkgroepen actief. AMK, ZWAM, OVMW en Mycolim vormen in 1991 een overlegcomité, dat in 1996 wordt omgevormd tot de Vlaamse-Mycologen-Vereniging v.z.w. (VMV), met als opzet onderling te communiceren en af en toe samen te werken (mycologendag, gezamenlijke excursies).

Recent groeide de idee om de samenwerking nog te verstevigen, en over te gaan tot één grotere vereniging waarbinnen verscheidene plaatselijke afdelingen hun eigen activiteiten kunnen ontplooiën, en ook een aantal andere (vooral administratieve) activiteiten gezamenlijk zullen worden georganiseerd. Deze bundeling van krachten valt trouwens binnen de lijn van de stichter-voorzitter van de AMK, Louis Imler, die pleitte tegen het versnipperen van plaatselijke krachten (*Sterbeeckia* 6: 14-15, 1967).

Concreet is er met de andere groeperingen overeengekomen om de K.A.M.K. om te vormen via een statutenwijziging op de volgende Algemene Vergadering tot **Koninklijke Vlaamse Mycologische Vereniging (KVMV)** met (voorlopig) vier afdelingen: AMK, ZWAM, Mycolim en OVMW. Elke Afdeling organiseert haar eigen activiteiten. Daarnaast organiseert de KVMV ook "gezamenlijke activiteiten" zoals enkele excursies en een mycologendag. De KVMV zal twee tijdschriften uitgeven: een trimestriële nieuwsbrief (met nieuwe naam) met:

- administratief nieuws
- volledige kalender (alle activiteiten van alle afdelingen, zoals bij de VMV nieuwsbrief)
- excursieverslagen

- boekbesprekingen, internetinformatie
- nieuws uit de bibliotheek
- nieuws uit de afdelingen (iedere afdeling kan in haar eigen stijl rapporteren)
- stand van zaken van projecten
- allerlei weetjes
- kleine artikeltjes (vondsten, aandachtsoorten, oproepen, ...)
-

Alle grotere mycologische artikels worden eenmaal per jaar gebundeld in Sterbeeckia (dat nu – hopelijk – veel volumineuzer zal worden).

De zetel en de bibliotheek blijven in Antwerpen gehuisvest. Databank Funbel wordt nu de databank van alle groeperingen. Ook studiegroepen als de werkgroep Cortinarius en de werkgroep myxomyceten worden over de afdelingen heen actief.

Dit voorstel tot omvorming zal op onze volgende Algemene Vergadering aan U, ter goedkeuring, worden voorgelegd

Het lidgeld voor 2008 blijft ongewijzigd. Wel vragen wij aan alle Belgische AMK-leden om **bij hun betaling te vermelden bij welke afdeling** (KAMK, ZWAM, OVMW, Mycolim) **ze verder wensen te behoren**. Ook de drie andere verenigingen zullen een gelijkaardig voorstel tot betaling aan hun leden aanbieden. Dit zal toelaten om per afdelingsniveau adreslijsten te gebruiken. Ook zal het aantal leden van een afdeling in zekere mate het aantal stemgerechte leden bepalen dat een afdeling afvaardigt op de Algemene Vergadering. Mycologisch belangrijke organen als de Nationale Plantentuin of Natuurpunt zullen ook de mogelijkheid krijgen zich op de Algemene Vergadering te laten vertegenwoordigen.

De Vlaamse-Mycologen-Vereniging zal bijgevolg overbodig worden en zichzelf ontbinden op haar Algemene Vergadering op de 17de Vlaamse-Mycologen-Dag te Meise, 29 maart 2008. Deze vereniging vraagt dan ook geen contributies voor 2008.

Ik hoop met U van harte, dat deze belangrijke stap in de eerste plaats bevorderlijk zal zijn voor de mycologische kennis in ons land, en heb er het volle vertrouwen in dat de AMK-ers in de nieuwe structuur

hun beste beentje zullen voorzetten om samen met de andere afdelingen zich ook van de organisatorische aspecten van hun hobby te kwijten.

Rest er mij in afwachting jullie een gezond en paddenstoelenrijk 2008 te wensen.

Uit de raad van bestuur

De fungifoon is op welverdiende rust.

Door een technisch defect is onze Fungifoon onbruikbaar geworden. Deze GSM was een handig instrument om de excursieleden te bereiken.

Door de spectaculaire groei van het GSM-gebruik achten wij het niet langer nodig om als vereniging een afzonderlijke GSM aan te kopen. Wel zullen we nastreven om voortaan bij elke excursieaankondiging steeds een GSM-nummer ter vermelden zodat je de groep nog steeds kan bereiken.

Lidgeld 2008

De leden worden verzocht het lidgeld voor 2008, 18 EUR voor een individueel lidmaatschap of 20 EUR voor een gezinslidmaatschap, zo vlug mogelijk te betalen, ofwel contant of door overschrijving op bankrekeningnr. 737-0187576-21, op naam van de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring v.z.w. te Antwerpen. Men kan daarvoor het bijgevoegde overschrijvingsformulier gebruiken.

De Belgische KAMK-leden vragen wij om **bij hun betaling te vermelden bij welke afdeling** (AMK, ZWAM, OVMW, Mycolim) **ze verder wensen te behoren**.

Buitenlandse leden betalen 20 EUR (het lidgeld verhoogd met extra verzendingskosten) voor een individueel lidmaatschap of 22 EUR voor een gezinslidmaatschap, contant of door overschrijving.

Voor onze buitenlandse leden geven wij hierbij de IBAN- en BIC nummers gekoppeld aan onze rekeningen:
IBAN BE09 737 0187576 21 BIC BBRUBEBB

Bij overschrijving uit het buitenland let er op dat eventuele kosten door de opdrachtgever gedragen worden.

NIEUWJAAR 2008

Beste KAMK-lid
U bent van harte uitgenodigd op de
KAMK-Nieuwjaarsreceptie
in de Bioruimte van het UA.
Drank en versnaperingen
worden voorzien.
Voor de ambiance mag U zorgen.
Wij verwachten U om 20 uur
op dinsdag 8 januari 2008
Tot dan!

Onderzoek naar het voorkomen van Ascomyceten op mest van geit en schaap (deel 4)

Hubert De Meulder
Verenigde Natieslaan 131
B-2660 Hoboken

De Meulder H. Research for the occurrence of Ascomycetes on dung of goat and sheep (part four). Med. Antwerpse Mycol. Kring 2007: 79-85

Summary

A enquiry for Ascomycetes on dung of goat and sheep carried out in 2007, resulted in 38 species belonging to 13 genera.

In the fourth part of this paper 6 species are briefly described and illustrated.

They belong to the following orders: Dothideales: *Sporormiella australis*, *S. intermedia*, *S. minima*; Sordariales: *Cercophora coprophila*, *Sordaria fimicola*; Sphaeriales: *Phomatospora hyalina*.

Samenvatting

Een onderzoek naar het voorkomen van Ascomyceten op mest van geit en schaap, dat werd uitgevoerd in 2007, resulteerde in 38 soorten behorende tot 13 geslachten.

In dit vierde deel van het artikel worden er 6 soorten in het kort beschreven en geïllustreerd.

Ze behoren tot de volgende ordes: Dothideales: *Sporormiella australis*, *S. intermedia*, *S. minima*; Sordariales: *Cercophora coprophila*, *Sordaria fimicola*; Sphaeriales: *Phomatospora hyalina*.

Beschrijving per soort

De aanduiding in het "Voorkomen" heeft alleen betrekking op de frequentie tijdens het onderzoek.

Opmerkingen bij het geslacht *Sporormiella*.

Pseudothecia: klein, zelden groter dan 0,5 mm diameter, subglobuleus of peervormig, donkerbruin tot zwart, meestal verzonken in het substraat (behoudens de korte nek), glad;

asci lang cilindrisch of cilindrisch-knotsvormig, 8-sporig;

sporen 4- tot veelcellig met neiging tot fragmenteren aan de septen, 2-3-rijig, donkerbruin, individueel omgeven door een hyaliene, gelatineuze schede, met een kiemspleet in elke cel. Meer dan 75% van de *Sporormiella* zijn mestbewoners (Doveri 2004).

33. *Sporormiella australis* (Speg.) S.I. Ahmed & Cain

Syn.: *Sporormia australis* Speg. (Plaat 1, figuur 1)

Pseudothecia: 0,2-0,3 mm diameter, subglobuleus, met subcilindrische korte nek, donkerbruin tot zwart, glad, grotendeels in het substraat verzonken, in groepjes bijeen.

Asci: (76-)80-120 x 18-21 μm , cilindrisch, kort gesteeld, dubbelwandig, 8-sporig.

Sporen: 35-42 x 7,5-8,5 μm , cilindrisch, recht tot iets gekromd, 4-cellig, glad, ingesnoerd aan de septen, niet gemakkelijk fragmenterend, elke cel met een rechte of schuine kiemspleet; eindcellen afgerond, gelatineuze schede hyalien; schuin 2-rijig.

Onderzocht materiaal: eerste waarneming op 27.5.2006 op mest van schaap na een incubatieperiode van 12 dagen.

Opmerkingen: de gevonden soort lijkt op *S. minima* maar deze heeft kleinere sporen (zie nr. 35); volgens Booth (1988) in Doveri (2004) is *S. australis*, wat betreft asci en sporen, synoniem met *S. intermedia* (zie nr. 34).

Het geslacht *Sporormiella* wordt gekenmerkt door de donkerbruine tot zwarte pseudothecia die grotendeels in het substraat verzonken zitten; de sporen hebben de neiging te fragmenteren aan de ingesnoerde septen.

Voorkomen: niet algemeen.

34. *Sporormiella intermedia* (Auersw.) S.I. Ahmed & Cain

Syn.: *Sporormia intermedia* Auersw. (Plaat 1, figuur 2)

Pseudothecia: 0,2-0,3 mm diameter, subglobuleus met korte nek, glad, donkerbruin, gedeeltelijk tot geheel in het substraat verzonken (behoudens de nek) solitair of in groepjes bijeen.

Asci: 153-190 x 24 x 28,5(-32) μm , cilindrisch-knotsvormig, versmallend aan de vrij korte steel, top afgerond, dubbelwandig, 8-sporig.

Sporen: (47-)49-59(-66,8) x (9,5-)10,4-12,3(-13,3) μm , cilindrisch spoelvormig, 4-cellig, recht of gekromd, eerst hyalien, later donkerbruin, met een hyaliene, gelatineuze schede, onregelmatig 2-3-rijig, eindcellen afgerond tot conisch, de middenste tonvormig; schuine kiemspleet overlans in elke cel, de septen vrij diep ingesnoerd, al of niet fragmenterend aan de

septen.

Onderzocht materiaal: eerste waarneming op 11.2.2006 op mest van schaaap na een incubatieperiode van 8 weken.

Opmerkingen: deze soort lijkt sterk op *S. australis* (zie nr. 33) maar bij deze soort zijn de asci en de sporen kleiner.

Voorkomen: vrij algemeen.

35. *Sporormiella minima* (Auersw.) S.I. Ahmed & Cain

Syn.: *Sporormia minima* Auersw. (Plaat 1, figuur 3)

Pseudothecia: 0,1-0,15 mm diameter, subglobuleus tot peervormig, met korte nek, glad, donkerbruin, nagenoeg geheel in het substraat verzonken, in groepjes bijeen.

Asci: 76-110 x 13-15 μm , cilindrisch, korte steel, ronde top, dubbelwandig, 8-sporig.

Sporen: 28-30 x 5-6 μm , cilindrisch, 4-cellig, recht of iets gekromd, eerst hyalien, later donkerbruin, onregelmatig 2-rijig; eindcellen subconisch; kiemspleet overlans, in het midden met een knik, gemakkelijk fragmenterend.

Onderzocht materiaal: vanaf 23.2.2006 op mest van geit en schaaap na een incubatieperiode van 5 weken.

Opmerkingen: opvallend bij deze soort zijn de diep ingesneden sporen die bij rijpheid gemakkelijk fragmenteren. De zeer kleine, grotendeels verzonken perithecia zijn enkel met een 60x vergroting en een goede belichting op te sporen (zie ook nr. 33).

Voorkomen: zeer algemeen.

36. *Cercophora coprophila* (Fr. : Fr.) N. Lundq.

Bornbardia coprophila (Fr.: Fr.) Kirschst. (Plaat 2, figuur 1)

Perithecia: 0,7-0,9 x 0,5-0,7 mm, subglobuleus tot peervormig, donkerbruin, bedekt met een wit tomentum (dat bij rijpheid verdwijnt), vrij of gedeeltelijk in het substraat verzonken, met kale, zwarte nek, in groepjes bijeen.

Asci: 160-240 x 15-22 μm , cilindrisch tot knotsvormig, lange steel, dunwandig, 2-3 rijig, 8-sporig.

Sporen: eerst 49-62 x 4-5,7 μm , cilindrisch, 1-cellig, gebogen (S-vormig) of recht, hyalien, met grote druppels, bij rijpheid 2-cellig; bovenste cel 18-21 x 9-13 μm , elliptisch, donkerbruin; onderste cel (pedicel) 30-40 x 4-5 μm , cilindrisch, hyalien, soms geniculaat met zweepachtige aanhangsels (caudae) aan ieder eind van de spore.

Onderzocht materiaal: eerste vondst op 6.7.2006 op mest van schaaap na incubatieperiode van 3 weken.

Opmerkingen: de soorten van het geslacht *Cercophora* worden gekenmerkt door de sporen die eerst wormvormig zijn en later opzwellen tot een elliptische, bruine cel met zweepachtige aanhangsels aan ieder eind van de spore; het peridium is bedekt met een wit tomentum.

Voorkomen: zeldzaam.

37. *Sordaria fimicola* (Roberge) Ces. & De Not.

Syn.: *Fimitaria fimicola* (Roberge) Griffiths & Seaver (Plaat 1, figuur 4)

Perithecia: 0,2-0,3 mm diameter, ei- tot peervormig tot rond, verzonken in het substraat (behoudens de nek), bruinzwart, glad, dicht bijeen groeiend.

Asci: 140-180 x 15-18 μm , cilindrisch, kort gesteeld, dunwandig, 8-sporig.

Sporen: 18-22 x 10-12 μm , elliptisch, met kleurloze, gelatineuze schede; schuin l-rijig.

Onderzocht materiaal: eerste waarneming op 2.4.2006 op mest van schaaap na een incubatieperiode van 2 weken.

Opmerkingen: de gevonden soort lijkt op *S. macrospora* Auersw. maar verschilt hiervan door de kleinere sporen.

Volgens de literatuur is *S. fimicola* zeer algemeen op mest van allerlei dieren, zelfs op afgestorven kruidstengels en oud filterpapier (Doveri 2004).

Voorkomen: niet algemeen.

38. *Phomatospora hyalina* (Griffiths) Cain

Syn.: *Phomatospora minutissima* (P. Crouan & H. Crouan) N. Lundq. (Plaat 2, figuur 2)

Perithecia: 0,1-0,15 mm diameter, globuleus-peervormig, verzonken in het substraat behoudens de nek, donkerbruin, met zeer vele asci.

Asci: 50-70 μm , cilindrisch, lang gesteeld, 8-sporig.

Sporen: 3,8-4,7 x 2-2,8 μm , cilindrisch-elliptisch, hyalien; glad, 1-rijig.

Onderzocht materiaal: aangetroffen op 6.4.2006 na een lange incubatieperiode van 11 weken op mest van schaaap; later nog meermaals aangetroffen.

Opmerkingen: de gevonden soort toont veel gelijkenis met *P. coprophila* Richardson maar deze heeft cilindrische sporen met afgeplatte uiteinden, die eind aan eind gerangschikt zijn in de ascus (Richardson 1972). Blijkbaar is ze niet zo zeldzaam als men vermoedt.

Voorkomen: niet algemeen.

Onderstaande lijst geeft de successie van veertien coprofile ascomyceten afkomstig van een staal schapenmest. De mest werd geïncubeerd gedurende 11 weken (2006). De tweede kolom geeft de datum wanneer de verschillende soorten voor het eerst op het staal vastgesteld werden.

	Datum
<i>Lasiobolus ciliatus</i>	22.3
<i>Thelebolus microsporus</i>	1.4
<i>Ascobolus albidus</i>	1.4
<i>Sporormiella intermedia</i>	1.4
<i>Thelebolus crustaceus</i>	4.4
<i>Saccobolus depauperatus</i>	4.4
<i>Iodophanus carneus</i>	6.4
<i>Podospora conica</i>	6.4
<i>Sardoniasp. fimicola</i>	6.4
<i>Phomatospora hyalina</i>	6.4
<i>Ascobolus immersus</i>	8.4
<i>Sporormiella minima</i>	10.4
<i>Podospora tetraspora</i>	18.4
<i>Podospora communis</i>	1.6

De meest voorkomende ascomyceten die tijdens het onderzoek op mest van geit en schaap werden aangetroffen, in volgorde van frequentie.

- I. *Iodophanus carneus*
- II. *Podospora conica*
- III. *Podospora vesticola*
- IV. *Sporormiella minima*
- V. *Saccobolus versicolor*
- VI. *Podospora setosa*
- VII. *Ascobolus immersus*
- VIII. *Ascobolus albidus*
- IX. *Saccobolus depauperatus*
- X. *Saccobolus glaber*
- XI. *Lasiobolus ciliatus*

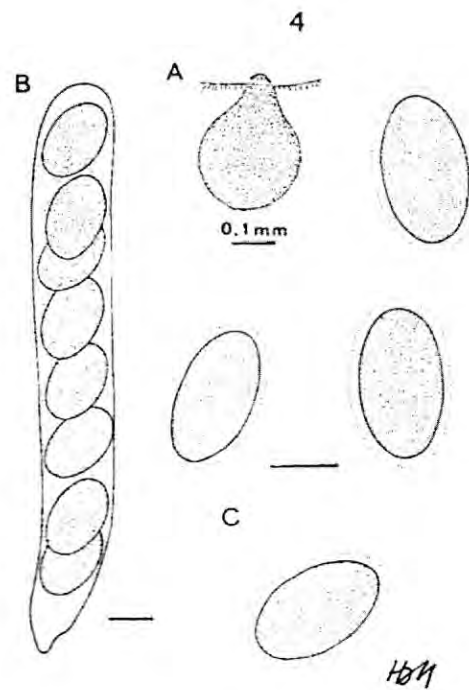
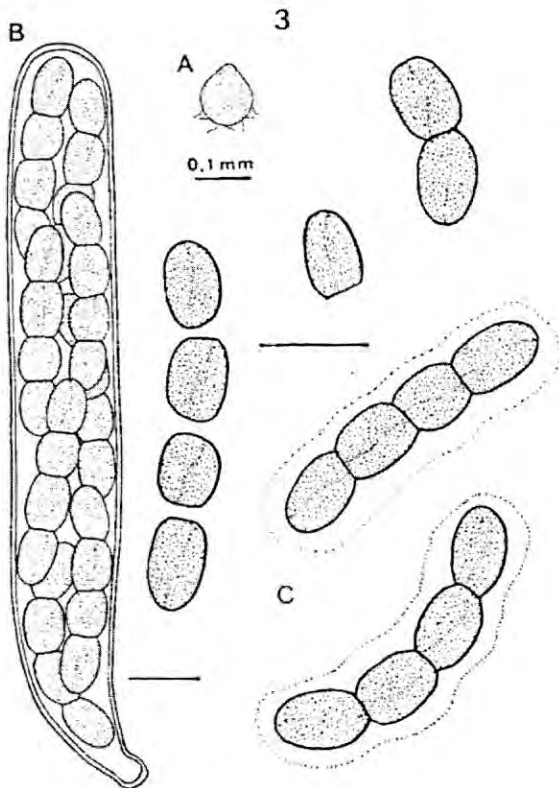
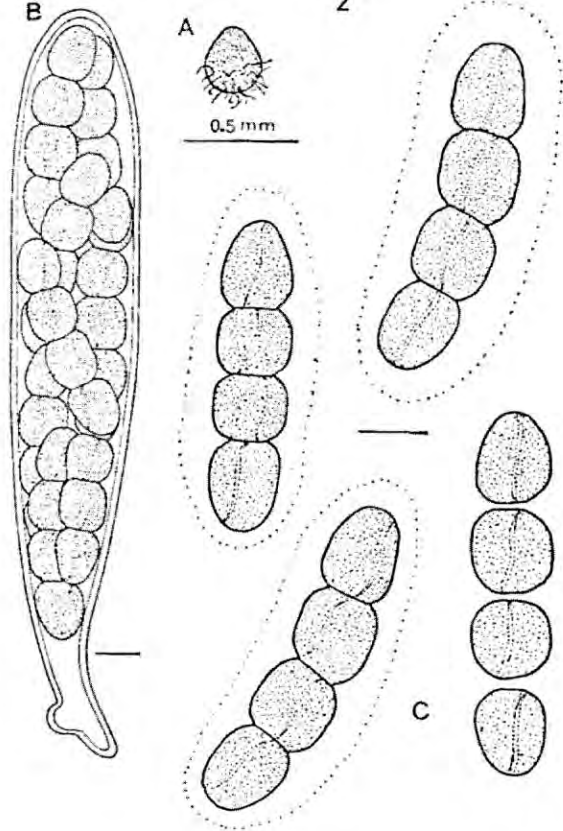
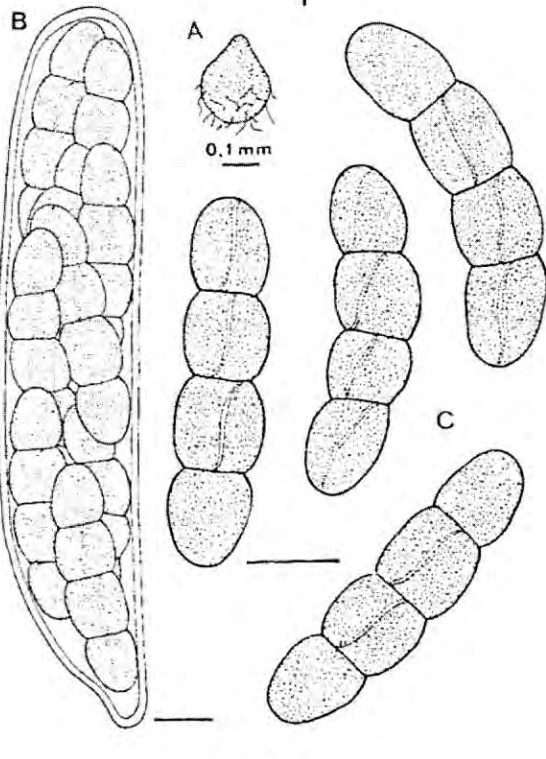
Genoteerde soorten die niet vermeld worden in de "Aantekenlijst voor zwammen en slijmzwammen"(1996).

Ascobolus elegans
Cheilymenia raripila
Coprotus lacteus
Phomatospora hyalina
Podospora anserina
Podospora communis
Podospora excentrica
Podospora globosa
Pseudombrophila theioleuca
Saccobolus truncatus
Thelebolus nanus

De hieronder weergegeven soortenlijst, met index AMK Mededelingen (jaartal, kwartaal, bladzijde), geeft een vergelijkend overzicht van de 38 ascomyceten die tijdens het onderzoek in 2006 werden aangetroffen op mest van geit en schaap.

Pl. 1

	Geit	Schaap	Index
<i>Ascobolus albidus</i>	x	x	07.1.5
<i>A. crenulatus</i>	x		07.1.5
<i>A. elegans</i>		x	07.1.5
<i>A. furfuraceus</i>	x	x	07.1.5
<i>A. immersus</i>	x	x	07.1.7
<i>A. stictoideus</i>		x	07.1.7
<i>Cercophora coprophila</i>		x	07.4.80
<i>Cheilymenia raripila</i>		x	07.2.29
<i>Coprotus lacteus</i>		x	07.2.29
<i>C. sexdecimsporus</i>	x		07.2.31
<i>Iodophanus carneus</i>	x	x	07.2.31
<i>Lasiobolus ciliatus</i>	x		07.2.31
<i>L. cuniculi</i>	x		07.2.31
<i>Phomatospora hyalina</i>		x	07.4.80
<i>Podospora anserina</i>	x	x	07.3.57
<i>P. communis</i>		x	07.3.57
<i>P. conica</i>	x	x	07.3.59
<i>P. curvicolla</i>	x		07.3.59
<i>P. excentrica</i>	x		07.3.59
<i>P. fimiseda</i>		x	07.3.59
<i>P. globosa</i>		x	07.3.61
<i>P. pyriformis</i>	x		07.3.61
<i>P. setosa</i>	x	x	07.3.61
<i>P. tetraspora</i>	x	x	07.3.61
<i>P. vesticola</i>	x		07.3.63
<i>Pseudombrophila theiogala</i>	x	x	07.2.33
<i>Saccobolus depauperatus</i>	x	x	07.1.9
<i>S. glaber</i>		x	07.1.9
<i>S. truncatus</i>		x	07.1.9
<i>S. versicolor</i>	x	x	07.1.9
<i>Sordaria fimicola</i>		x	07.4.80
<i>Sporormiella australis</i>		x	07.4.79
<i>S. intermedia</i>		x	07.4.79
<i>S. minima</i>	x	x	07.4.80
<i>Thecotheus pelletieri</i>	x		07.2.33
<i>Thelebolus crustaceus</i>		x	07.2.33
<i>T. nanus</i>	x		07.2.34
<i>T. microsporus</i>		x	07.2.33

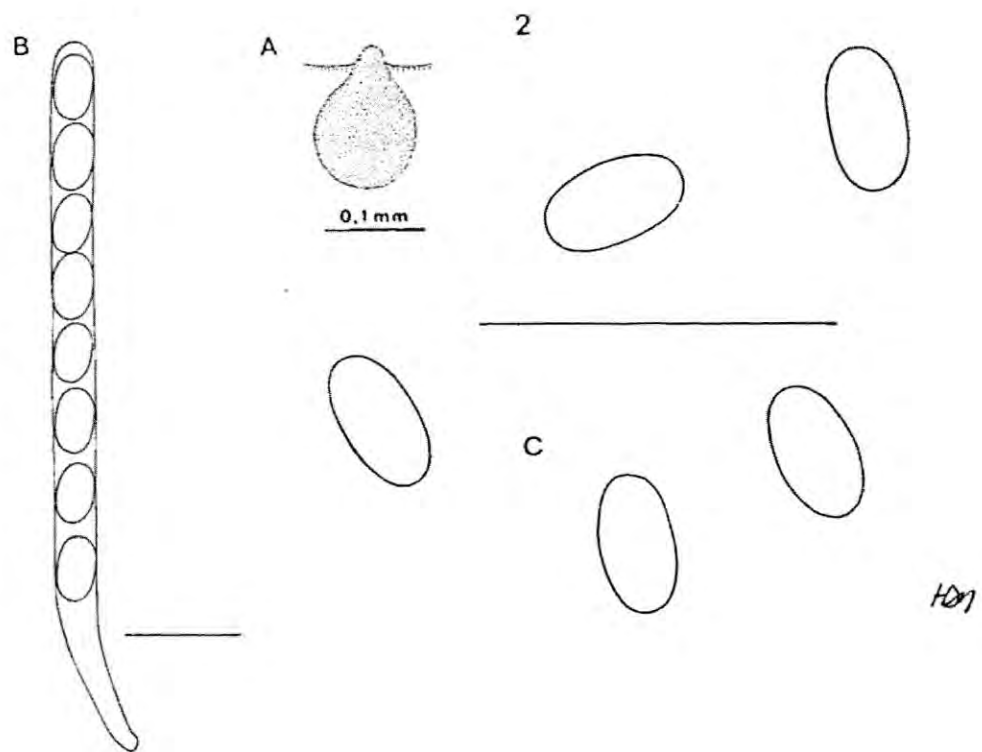
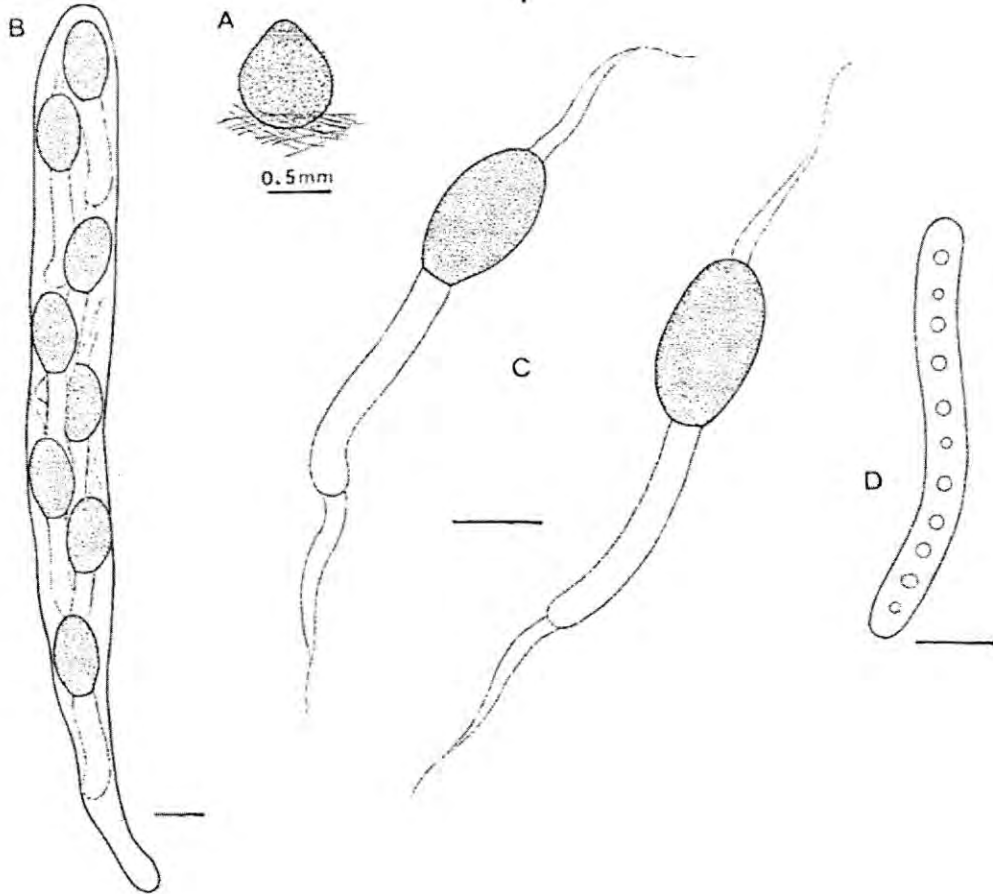
< – Plaat 1. Fig.1. *Sporormiella australis*. A: perithecium, B: ascus, C: sporen. Fig.2. *Sporormiella intermedia*. A: perithecium, B: ascus, C: sporen. Fig.3. *Sporormiella minima*. A: perithecium, B: ascus, C: sporen. Fig.4. *Sordaria fimicola*. A: perithecium, B: ascus, C: sporen.
Maatstreef = 10 µm

Literatuur

- AHMED S. I. & CAIN R.F. (1972) - Revision of the genus *Sporonerna* and *Sporormiella*, *Can. J. Bot.* **50**: 419-477.
- BARROSA J. M., LUNDQUIST N. & MORENO G. (1986) - Notes on the genus *Sordaria* in Spain. *Persoonia* **13**: 83-88.
- DE MEULDER H. (2000) - Onderzoek naar het voorkomen van paddestoelen op mest van Galloway-runderen (deel 2). *Med. Kon. Antwerpse Mycol. Kring* **2000**: 62-70.

Pl. 2

- DE MEULDER H. (2007) - Onderzoek naar het voorkomen van Ascomyceten op mest van geit en schaaap (deel 1). *Med. Kon. Antwerpse Mycol. Kring* **2007**: 3-10.
- DE MEULDER H. (2007) - Onderzoek naar het voorkomen van Ascomyceten op mest van geit en schaaap (deel 2). *Med. Kon. Antwerpse Mycol. Kring* **2007**: 29-34.
- DE MEULDER H. (2007) - Onderzoek naar het voorkomen van Ascomyceten op mest van geit en schaaap (deel 3). *Med. Kon. Antwerpse Mycol. Kring* **2007**: 57-63.
- DENNIS R. W. G. (1980) - British Ascomycetes, Revised edition. J.Cramer, Vaduz.
- DOVERI F. (2004) - Fungi Fimicoli Italici Associazione Micologica Bresadola - Via A.Volta, 46 - 38100 Trento.
- ELLIS M. B. & ELLIS J. P. (1988) - Microfungi on Miscellaneous Substrates. Croom. Helm. London, Sydney.
- HILBER R. & HILBER O. (1979) - Einige Anmerkungen zu der Gattung *Cercophora* Fuckel (Lasiosphaeriaceae). *Z. Mycol.* **45**: 209-233.
- LUNDQUIST N. (1972) - Nordic Sordariaceae s.lat. *Symb. Bot. Ups.* **20**: 1-374.
- MUNK A. (1957) - Danish Pyrenomycetes. *Dansk Bot. Ark.* **17**: 1-491, Copenhagen.
- SCHAVEY J. (1999) - Microfungi op konijnenkeutels. *Med. Kon. Antwerpse Mycol. Kring* **1999**: 15-21.
- VANDEVEN E. red. (1996) - Aantekenlijst voor zwammen en slijmzwammen, K.A.M.K.

Werkweek 2008

Onze jaarlijkse werkweek zal zoals vorig jaar plaats vinden te Heer-sur-Meuse in het vakantiecentrum Domaine de Masseur van zaterdag 20 september (middagmaal) tot zaterdag 27 september (ontbijt).

Zoals vorig jaar is de overnachting voorzien in het centraal gebouw waar we een optie hebben op 6 eenpersoonskamers zonder WC, en 12 tweepersoonskamers met WC.

Prijs per dag volpension 45,00 € verzekering en administratiekosten inbegrepen. Indien een tweepersoonskamer door slechts één persoon wordt gebruikt, is hiervoor een toeslag van 5,00 € per nacht voorzien.

Het is mogelijk om slechts gedurende enkele dagen deel te nemen. De inschrijving is steeds in volpension. Eventuele bijkomende maaltijden kunnen door u bij het onthaal geregeld worden.

Handdoeken dienen zelf meebracht.

Een zaal voor microscopie is in het centraal gebouw voorzien.

Indien u een kamer wenst te delen, gelieve zelf afspraken te maken met een kamergenoot.

Gezien het beperkt aantal kamers zullen we met de volgorde der inschrijvingen rekening houden om deze toe te kennen. Zij die laattijdig inschrijven kan geen deelname gewaarborgd worden.

Zoals elk jaar wordt, één excursie per dag voorzien, namiddag en avond zijn voorbehouden voor determinatie.

Teneinde tijdig de nodige kamers te kunnen reserveren, verzoeken we de leden die wensen deel te nemen **vóór 31 januari 2008 uw inschrijvingsformulier terug te sturen aan Guido Le Jeune, Beemdenlaan 69, 2900 Schoten, tel: 03/ 658 54 31 en een voorschot van 45,00 EURO te storten op rek 737-0187576-21 van KAMK .**

Indien u om onvoorziene omstandigheden niet zou kunnen deelnemen, verwittig ons dadelijk. Tot een maand vóór vertrek kunnen we uw voorschot zonder problemen terugstorten. Wie korter voor de afreis om medische redenen moet afhaken, denk aan een medisch getuigschrift zodat u van de annulatieverzekering kunt genieten.

Later ontvangt u meer informatie over het volledige programma en een uitnodiging om de verschuldigde bedragen te storten.

In afwachting kunt u steeds inlichtingen bekomen bij:

Guido Le Jeune Beemdenlaan 67 2900 Schoten
Tel: 03/ 658 54 31

Als de geplande omvorming van KAMK naar KVMV bevestigd wordt in de komende algemene vergadering, kan u deze werkweek als de eerste gezamenlijke werkweek van AMK, ZWAM, Mycolim en OVMW beschouwen. Iedereen is van harte welkom.

<-- Plaat 2. Fig.1. *Cercophora coprophila*. A: perithecium, B: ascus, C: sporen, D: onrijpe spore. Fig.2.

Phomatospora hyalina. A: perithecium, B: ascus, C: sporen.

Maatstreep = 10 µm

***Coprinus curtus* (Paardenmestdonsinktzwam), een verrassing in het Lierse stadscentrum**

Wim Veraghtert

Inleiding

Dat de zeldzaamste soorten op de gekste plaatsen kunnen opduiken, maakt van paddenstoelen een buitengewoon verrassende en interessante soortengroep. Geïnspireerd door het werk van Rob Chrispijn (2000), besloot ik na mijn verhuis naar Lier geregeld het stadscentrum in te duiken op zoek naar bijzondere paddenstoelen. Mijn studieterrein beslaat het hele gebied binnen de ring en omvat allerlei rommelbosjes, kerkhoven, grasperken, houtsnipperplantsoenen e.d. Een centraal groenelement in Lier wordt gevormd door de vesten, een groene gordel in de binnenstad. Op 3 juli 2007 vond ik ergens langs de vesten (IFBL C5.51.21), een beetje ongewoon verscholen achter een boom, een hoop paardenmest die hier blijkbaar door een paardenhouder gedeponeed was. Dat er vlakbij een vrachtwagen voor paardenvoer geparkeerd stond, bevestigt dit vermoeden. Voorbijgangers bekijken je raar als je een hoop paardendrollen staat te bestuderen, maar de minuscule inktzwammetjes die erop groeiden trokken mijn aandacht. Snel wat paardenmest verzameld, in de hoop thuis nieuwe exemplaren te kunnen uitkweken en dat lukte wonderwel zeer goed.

Bespreking

Een blik door de loep maakte duidelijk dat de inktzwammetjes sterk behaard waren, zowel op de hoed als op de steel. Dergelijke inktzwammen determineren doe je best met een microscoop, dus het duurde niet lang vooraleer een volledig exemplaar in een preparaat belandde. De kenmerken die ik daar onmiddellijk te zien kreeg, deden vermoeden dat de determinatie niet zo moeilijk zou zijn: de haartjes op de steel en hoed waren opvallend capitaat (zie foto 1). Op een beeldvullende digitale foto bleken die verdikte toppen zelfs macroscopisch zichtbaar te zijn (zie foto 2).

Voor de determinatie werd gebruikt gemaakt van de sleutel van Cees Uljé (2005) in Flora Agaricina Neerlandica, deel 6. In de hoofdsleutel word je hier al snel doorverwezen naar "key two" die de soorten met haren op hoed en steel en doorgaans weinig of geen velum omvat, de subsectie *Setulosi*. *Coprinus disseminatus* (Zwerminktzwam) is de meest bekende vertegenwoordiger uit deze groep.

Binnen deze groep gaat het sleutelen vrij snel: het

ging om een inktzwammetje met gladde, ellipsoïde sporen, viersporige basidia, pileocystiden met een min of meer cilindrische nek en sterk verdikte top. Het was dan zoeken naar ronde velumcellen, die niet bij alle exemplaren even makkelijk te vinden waren. Bij sommige exemplaren bleken ze duidelijk aanwezig te zijn en bovendien op te vallen door hun bruine kleur. Resten nog drie soorten: *Coprinus disseminatus* (die niet alleen op basis van cheilocystiden en sporenvorm, maar ook omwille van habitus en substraat kon worden uitgesloten), *Coprinus curtus* (Paardenmestdonsinktzwam) en *Coprinus pyrrhantes* (Oranjebruine poederinktzwam). Deze laatste kan worden uitgesloten op basis van substraat (houtsnippers of compost) en door de vorm van de pileocystiden (geen duidelijk verdikte top)). Dat bracht ons dus zonder twijfel bij *Coprinus curtus* Kalchbr. Uljé benadrukt dat de vorm van de pileocystiden en de aanwezigheid van bruine, ronde velumcellen op de hoed de voornaamste kenmerken zijn van deze soort.

De inktzwammen uit de sectie *Setulosi* worden, samen met die uit de subsecties *Domestici* en *Micacei* door Redhead et al. (2001) in een apart genus, *Coprinellus*, ondergebracht, maar deze indeling wordt bij ons nog niet gevolgd.

Verspreiding

Van een schijnbaar banaal inktzwammetje op paardenmest verwacht je niet dat het zeldzaam is, vandaar dat de aanduiding <1980 in de Standaardlijst mij verwonderde.

Na 1980 werd de soort in Vlaanderen niet meer met zekerheid aangetroffen. FUNBEL bevat slechts vier Vlaamse meldingen van *Coprinus curtus*: te Bornem (1943), te Antwerpen-centrum (1958), te Kanne (1980) en te Tessenderlo (2000). Deze laatste opgave berust wellicht op een vergissing (pers. med. Jos Volders).

Ook het Overzicht (Arnolds et al. 1995) vermeldt dat de soort zeldzaam is in Nederland.

Met dank aan Emile Vandeven voor het verstrekken van de gegevens uit FUNBEL en aan André de Haan en Jos Volders voor het kritisch nalezen van deze bijdrage.

Literatuur

- ARNOLDS, E., KUYPER, TH. W. EN NOORDELOOS, M.E. (red.) (1995) - Overzicht van de paddestoelen in Nederland. N.M.V., Leiden.
- CHRISPIJN, R. (red.) (1999) - Champignons in de Jordaan. De paddestoelen van Amsterdam. Haarlem
- REDHEAD, S.A., VILGALYS, R., MONCALVO, J.-M., JOHNSON, J. EN HOPPLE, J.S. (2001) - *Coprinus* Pers. and the disposition of *Coprinus* species sensu lato.

Taxon 50: 203-241.

- ULJÉ, C.B. (2005) - *Coprinus* Pers. In: Noordeloos, M.E., Kuyper, Th.W. en Vellinga, E.C. (red.), *Flora agaricina neerlandica* 6: 22-109. Boca Raton.
- WALLEYN, R. & VANDEVEN, E. red. (2006) - Standaardlijst van Basidiomycota en Myxomycota van Vlaanderen en het Brussels Gewest. Rapport INBO.R.2006.27. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Mijn ervaring bij het microscopisch determineren van een *Peziza ampelina* QuéL. - Wijnrode bosbekerzwam

Lieve Deceuninck
Berten Pilstraat 20 -2640 Mortsel
Lieve.Deceuninck@skynet.be

Summary:

Short description of the examination of a *Peziza ampelina*.

Inleiding

De maand april 2007 werd gekenmerkt door zonnig en bijzonder droog weer. Voor de paddenstoelenliefhebbers een trieste periode waarbij elke determinatieavond werd uitgekeken naar aanvoer van vers materiaal.

Roosmarijn Steeman, van het atlasproject Vlaams-Brabant van Natuurpunt Studie, bezocht op vraag van Marc Bruneel de Thaborberg te Dilbeek. Marc is lokale paddenstoelencorrespondent en vond er een groepje bekerzwammen op zeer zandig leem, gedeeltelijk gekoloniseerd door mossen. Met de determinatiesleutels van Hans Vermeulen, Paddenstoelen, Schimmels en Slijmzwammen van Vlaanderen, determineerde hij zijn vondst als Wijnrode bosbekerzwam en vroeg haar om ter plaatse te komen kijken en zijn determinatie te controleren. Roosmarijn bracht een exemplaar mee naar de bioruimte.

De ascokenners en enkele geïnteresseerden waren aangenaam verrast dat er in zo'n droge periode toch paddenstoelen gevonden werden en vlogen op haar af, neen niet op Roosmarijn maar op de *Peziza* sp. Niet gewend om asco's te determineren, maar bij gebrek aan ander materiaal, vervoegde ik me bij het groepje. De macroscopische kenmerken werden besproken waarna de bekerzwam verdeeld werd over vier personen. De determinatie van Marc zal na microscopische bepaling kunnen bevestigd worden als *Peziza ampelina* of Wijnrode bosbekerzwam.

Beschrijving (Zie foto 3 en 4)

Vruchtlichaam: zittend, beker- tot schotelvormig, 30 mm diameter; binnenzijde: donkerpurper; buitenzijde okerkleurig, fijn vlokkelig.

Vlees: crème-kleurig, broos; geen waterige of melkafscheiding waargenomen; geur zwak spermatisch.

Asci: 8-sporig, 300 x 13,5 - 18,5 μm .

Sporen: 18-21,5 x 8-10 μm ellipsoïd, glad, hyalien, inhoud met twee grote en meerdere kleine oliedruppels.

Parafysen: 3,5 - 4,5 μm breed, aan de top zwak verdikt tot 5,5 μm , cilindrisch, meestal recht, soms licht verbogen, korrelige inhoud.

Bespreking

Onderzocht materiaal: LD 07/00450, Thaborberg te Dilbeek (IFBL E4-24-32)

Verklaring wetenschappelijke naam: *Peziza*: Gr. pezis: ongesteelde paddenstoelen; *ampelina*: Gr. ampelos: wijnstok = met de kleur van wijnstokbladeren (karmijn- tot purperrood) suffix -ina: gelijkend op.

In Melzers reagens was de amyloïde blauwverkleuring van de asci-toppen en de ellipsoïde sporen een eerste bevestiging van het geslacht *Peziza*. Ik vond weinig rijpe sporen en mat de sporen in de asci: (17)18,5-21,5 x 8-10 μm .

Gestart met Melzer's reagens, bekeek ik ook de sporen in hetzelfde reagentia, in plaats van voor water te kiezen. *Peziza michelii*, waar ik in het begin

even aan dacht, werd op basis van zijn wrattige sporen meteen uitgesloten, daarenboven groeit die later op het jaar, juli-september.

Door het gebruik van een verkeerd reagens bleek de keuze "korrelige inhoud of hyalien met oliedruppels" ineens een moeilijke keuze. Met de sleutel van Maas Geesteranus (1967) en kiezend voor "sporen met een korrelige inhoud" kwam ik uit op *P. subisabellina*, deze prachtige bekerzwam heb ik al eens kunnen waarnemen en kon het zeker niet zijn. Kiezend voor "sporen met noch oliedruppels noch korrelige inhoud" kwam ik uit op *P. violacea* maar deze heeft veel kleinere sporenmaten, 11-15,5 x (6) 8-10 μm . Met de sleutel uit Pilze der Schweiz van J. Breitenbach & F. Kränzlin (1984) sleutelde ik uit op de mij onbekende *P. ampelina*. De microscopische kenmerken van deze laatste kwamen goed overeen met mijn bevindingen. De auteurs vermelden als sporenmaten 18-22,5 x 9-11 μm en geven de sporenmetingen van Boudier en Moser op. Boudier (1905-1910): 20-22 x 10-12 μm ; Moser (1963): 14-21 x 7-10 μm . De sleutel van H. Hohmeyer (1986) die ik later zal raadplegen, geeft (16)18-22 x (8)9-11 μm op. In de sleutel van R. A. Maas Geesteranus en van R.W.G. Dennis (1981) is deze soort niet opgenomen. *Peziza ampelina* wordt niet vermeld in de Beknopte KAMK-aantekenlijst van 2001, J. Breitenbach & F. Kränzlin (1984) vermelden in Pilze der Schweiz "nicht häufig", in de Standaardlijst van Nederlandse macrofungi (1995) staat ze genoteerd als zeldzaam en Hans Vermeulen spreekt in zijn Paddenstoelen, Schimmels en Slijmzwammen van Vlaanderen (1999) van "zeer zeldzaam". Ik werd toch wat voorzichtig bij deze blijkbaar niet algemene vondst.

Ondertussen besefte ik dat ik voor het verkeerde reagens had gekozen. In water kreeg ik een heel ander beeld van de sporen, glad, hyalien met meestal twee grote oliedruppels en meerdere kleine druppels. Ik mailde Freddy Vermeulen en Jean Schavey mijn bevindingen door. Binnen het uur, hier was de droge periode in mijn voordeel, kreeg ik volgende mededeling van Freddy: "Zonder al te veel kopzorgen tot *Peziza ampelina* gesleuteld. Inderdaad sporen glad, hyalien, twee oliedruppels. Grote sporen van 18 tot 22,4 μm . Parafysen aan de top met een bruine korrelige inhoud."

Met de interessante *Peziza*-sleutel van H. Hohmeyer (1986) kwam ik achteraf ook vlot uit op *Peziza ampelina*. In de inleiding van de sleutel vermeldt de auteur nog dat voortgaan op de hymeniumkleuren onmogelijk is en dat microscopie steeds onontbeerlijk is.

Het blijkt een typische voorjaarsbekerzwam te zijn die voorkomt in april-mei met een normale grootte tussen 20 en 50 mm, het vruchtlichaam vlakt bij ouderdom nog verder af en de rand scheurt in. Beschrijving van de geur heb ik nergens gevonden. Volgens Breitenbach & Kränzlin (1984) groeit de Wijnrode bosbekerzwam in bossen en tuinen, op grond maar ook op verbrand hout. Terrestrisch saprotroof.

Omdat Jean Schavey de soort enkel van Luxemburg kende, vroeg Roosmarijn de gegevens op bij Emile Vandeven die twee vindplaatsen in Vlaanderen, beide aan de kust, kon doorgeven: Vladslo en Ter Yde (Koksijde).

Besluit

Deze bekerzwam kan macroscopisch met andere *Peziza*'s verwisseld worden maar de grote, gladde sporen brengen je makkelijk tot *Peziza ampelina*. Het kunnen "verdelen" van een paddenstoel over verschillende personen en achteraf de resultaten vergelijken met een meer ervaren lid gaf me een goed gevoel. André de Haan gaf me advies bij de publicatie van dit artikel en Marc Bruneel gaf toestemming tot publicatie van zijn foto. Ik wil dan ook in het bijzonder Roosmarijn, Marc, Jean, Freddy en André bedanken.

Literatuur

- ARNOLDS E., DAM N. & DAM-ELINGS (1995) - Standaardlijst van Nederlandse Macrofungi, Nederlandse Mycologische Vereniging.
- BREITENBACH J. & KRÄNZLIN F. (1984) - Pilze der Schweiz. Band 1. Ascomyceten, Luzern.
- DENNIS R.W.G. (1981) - British Ascomycetes, Vaduz.
- HOHMEYER H. (1986) - Ein schlüssel zu den europäischen Arten der Gattung *Peziza* L. - Z. Mykol. **52**: 161-184
- MAAS GEESTERANUS R.A. (1967) - De fungi van Nederland. 2a Pezizales - deel 1, Rijksherbarium, Leiden.
- VANDEVEN E. red. (2001) - Beknopte aantekenlijst voor zwammen en slijmzwammen. K.A.M.K. Antwerpen.
- VERMEULEN H. (1999) - Paddenstoelen, Schimmels en Slijmzwammen van Vlaanderen, Turnhout.
- WALLEYN R. & VERBEKEN A. (1999) - Een gedocumenteerde rode lijst van enkele groepen paddenstoelen (Macrofungi) van Vlaanderen. Instituut voor Natuurbehoud, Brussel.

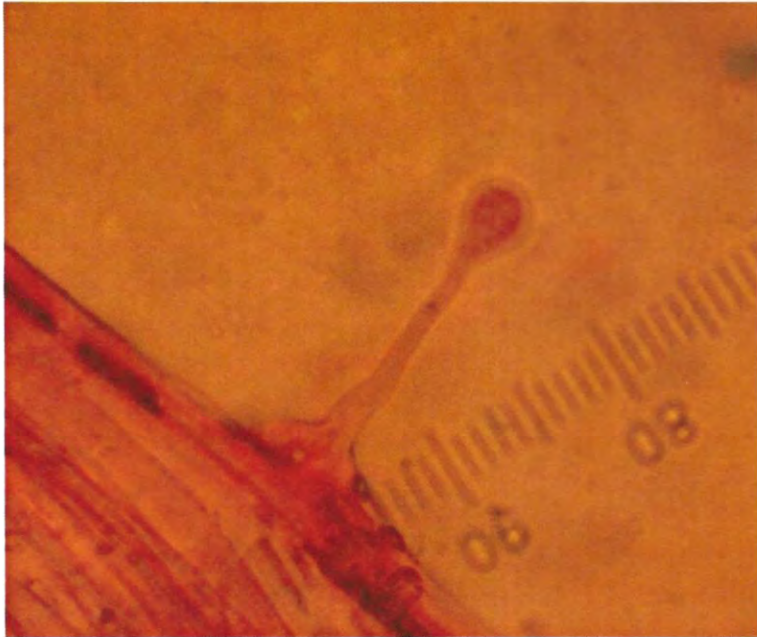

Foto 1: *Coprinus curtus* , haartjes op de steel

Foto: Wim Veraghtert

Foto 2: *Coprinus curtus*

Foto: Wim Veraghtert

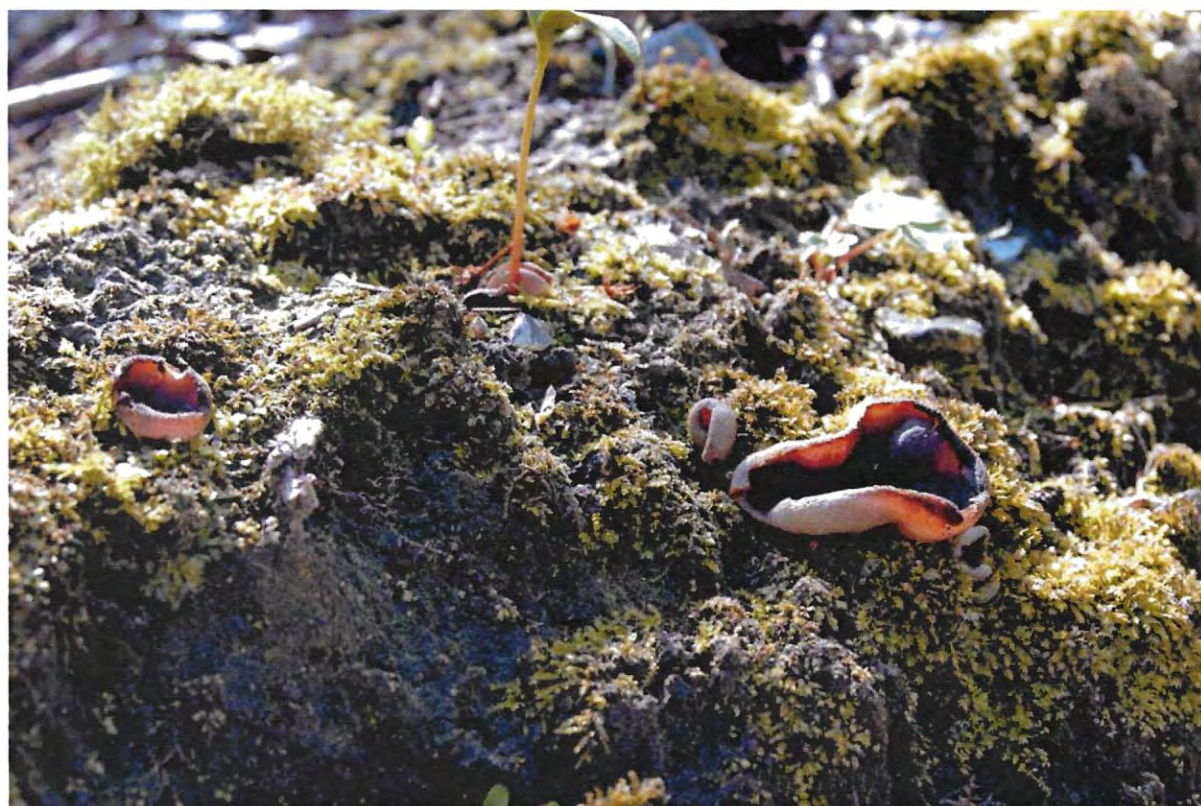

Foto 3: *Peziza ampelina*

Foto: © Marc Bruneel

Foto 4: *Peziza ampelina*

Foto: © Marc Bruneel

Impressie van mijn eerste werkweek

Lieve Deceuninck

Na ongeveer 10 jaar lidmaatschap, heb ik dit jaar voor het eerst deelgenomen aan onze werkweek in Heer-sur-Meuse. Oké, ik geef toe dat dit deels een acte de présence was. Anderzijds beperkten familiale omstandigheden mijn deelname tot twee dagen. Toen de datum naderde voelde ik toch meer dan een gewone nieuwsgierigheid.

De werkweek was al aan zijn vijfde dag toe, toen ik woensdagavond tegen een uur of negen aankwam. Na even de lege bar ingelopen te zijn, - waar zou ik anders op dit uur het gezelschap vinden - begaf ik me naar de determinatieruimte. Volstreekte stilte. In uiterste concentratie determineerden de aanwezigen de gevonden paddenstoelen. Snel zal blijken dat die stilte uitzonderlijk was. De passie, de studie en het late uur waren dit echter niet.

Ik vernam en ervoer dat het paddenstoelenaanbod dit jaar kleiner was dan men normaal mag verwachten. Toch gaven die "enkele" zwammen ons meer dan genoeg studiemateriaal om namiddag en avond te vullen. De gezellige voormiddagwandelingen, de interessante determinatienamiddagen en -avonden en de leuke barverhalen tussendoor vond ik een zeer geslaagde combinatie. Voel ik daar toch spijt over mijn beperkte deelname?

Gelukkig heb ik er ook onzen Tom leren kennen, TomTom voor de vrienden. Je vindt hem nooit alleen. Hij is altijd onder begeleiding van een liefvallige dame. Zij is uiterst vriendelijk, wordt nooit kwaad en heeft een aangename stem. Met Tom op excursie gaan is altijd een beetje reizen. Hij weet steeds de kortste weg en laat je de kleinste hoekjes zien. Ik vind Michelin sympathieker, die is wel zwijgzaam maar, ach ja, ieder zijn zin. Hij heeft me in ieder geval veilig thuis gebracht.

De komende winteravonden, bij het uitwerken van de determinaties, zal ik nog lang kunnen nagenieten van deze geslaagde werkweek.

Boekbespreking

Taylor F. Lockwood. *Chasing the Rain : My Treasure Hunt for the World's Most beautiful Mushrooms*. Gepubliceerd door Taylor F. Lockwood. P.O. Box 1412, 3 Pine St., Mendocino, CA 95460, USA. E-mail Taylor@TaylorLockwood.com Website www.KingdomofFungi.com Telefoon 800 – 958 – 5809. ISBN: 978-0-9709449-2-4. Afmetingen 23 x 26,5 cm. Hechte band, 127 blz. Foto's: 502 in kleuren, 2 in zwart/wit. Prijs \$ 29,95

Taylor Lockwoods boek en DVD *Treasures from the*

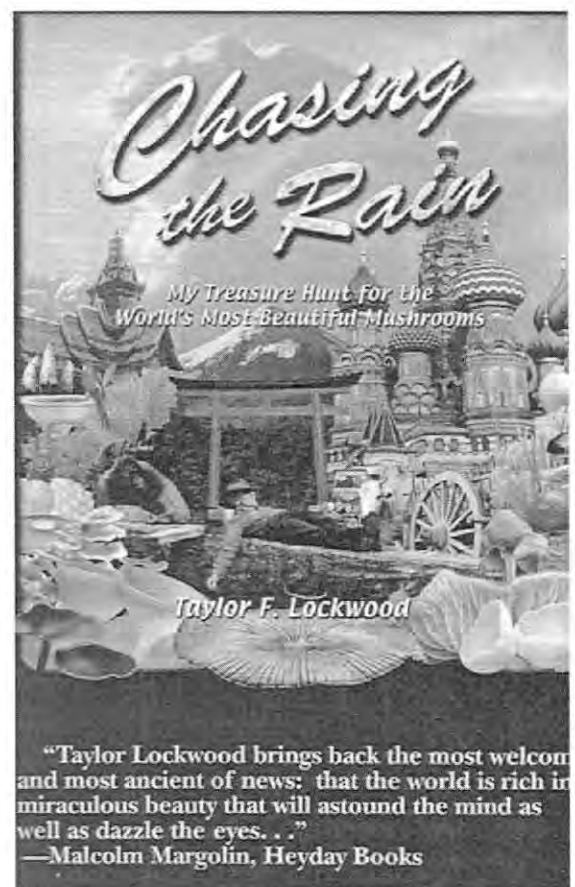
Kingdom of Fungi werden in dit tijdschrift al eens lovend besproken. Het is dan ook een plezier om opnieuw een werk van de Amerikaanse paddenstoelenfotograaf te recenseren, vooral omdat het meer dan een verzameling goede foto's biedt. De schrijver heeft niet alleen heel Amerika en nog dertig andere landen afgezworven om die opnamen te maken, maar hij weet bovendien boeiend over zijn reisavonturen te vertellen. Of het nu een bijna dodelijke ontmoeting betreft met een gifslang in China, of een avontuur in Borneo met mensapen die

het op zijn uitrusting hadden voorzien, of gewoon de moeilijkheden om paddenstoelen in de s'zomers droge omgeving van Zürich te vinden, de lezer verveelt er zich geen ogenblik bij. Maar nu eerst de paddenstoelen. Al bladerende ontdekte ik foto's van 19 geheel onbekende soorten, die door vorm en/of kleur de fotograaf tot een opname hadden verlokkt. De Mycological Index aan het einde van het boek geeft ruim 200 soorten (sommige zijn meermalen afgebeeld), waarvan er ongeveer 50 slechts op geslachtsnaam konden worden geïdentificeerd. Bijna eenzelfde aantal, meest Europese paddenstoelen, zullen de lezers wel uit eigen waarneming kennen. Hierbij zijn prachtig afgebeelde Fluweelpootjes (*Flammulina velutipes*), Porseleinzwammen (*Oudemansiella mucida*) en een Groene knolamaniet (*Amanita phalloides*), die Taylor in Spanje wist te vinden. Onder de minder bekende, vooral tropische soorten, noemen wij *Boedijnopeziza insititia*, een op hout groeiend, gesteelde wit kelkje met gerafelde rand, dat genoemd is naar Karel Bernard Boedijn (1893 – 1964), die immers veel heeft bijgedragen tot de studie van de Indonesische paddenstoelen. Ook vond Taylor op Borneo een nieuwe, uiteindelijk door Dennis Desjardin gediagnosticeerde soort, die veel op de tropische durianvrucht lijkt en daarom is gepubliceerd als *Durianiella rambutanispora*. Het is natuurlijk onmogelijk om alle interessante vondsten uit de bezochte landen op te sommen, maar de tot 90 cm hoge gastroïde *Podaxis beringamensis*, die op termietenheuvels in de Atherton tablelands (Queensland, Australië) groeit, is wel een notitie waard. In NieuwZeeland maakte Lockwood een serie fascinerende foto's van die gesteelde buikzwamachtige paddenstoelen, waarvan de hoed, met de sporenmassa binnenin, gesloten blijft. De sporenverspreiding zou dus voornamelijk het werk zijn van insecten en vogels. Deze gastroïde soorten worden ook wel secotioïde paddenstoelen genoemd, omdat ze vroeger veelal in het geslacht *Secotium* werden ondergebracht. In Europa zijn ze schaars. Om *Gyrophragmium dunalii*, een verre neef van de Veldchampignon, te zien, moet men naar de duinen van het Franse eiland Oléron. In Zuid-Spanje worden nog weleens *Podaxis pistillaris* en *Endoptychum* sp. signaleerd, maar daar blijft het bij. In Okuru vond Lockwood maar liefst twee Weraroa's, de prachtige *W. erythrocephala* en de groenige *W. virescens*. Daar het geslacht verwant is aan *Psilocybe*, vraagt men zich af of die groenig blauwe kleur geen aanwijzing zou kunnen zijn voor de aanwezigheid van psilocine of psilocybine. Voorts vond hij daar *Thaxterogaster porphyrum*, *Paurocotylis pila* en zulke opwindende valse truffels als de violette *Gautieria novazelandiae*

en *Gallacea scleroderma*. De laatste behoort tot de Hysterangiales en is dus verwant aan de Stinkzwammen.

Het boek toont de amateur dat er, achter de ongeveer 1000 soorten van zijn favoriete veldgids, nog een grote rijkdom aan paddenstoelen bestaat, die de meesten van ons nooit met eigen ogen zullen zien. Dat Taylor Lockwood zulke foto's kan maken, dankt hij mede aan zijn vermogen tot communicatie. Niet alleen ging hij in de door hem bezochte landen vaak met lokale mycologen op stap, maar zijn opnamen tonen ons ook morielzoekers uit de Midwest, Tibetaanse en Chinese zwammenverkopers, -kwekers in Thailand en natuurlijk de gewone paddenstoelenliefhebbers overal ter wereld. De omslag van het boek is een fotomontage, waarop men de auteur ziet rusten temidden van allerlei

exotische gebouwen en -dieren. Meer op de voorgrond zijn de fantastisch mooie paddenstoelen, die het onderwerp zijn van dit fraai uitgevoerde en desondanks goedkoop boek.

Tjakko Stijve, St.-Légier, Zwitserland

Nieuwtjes uit de recente tijdschriften

Karel Van de Put

Bulletin mycologique et botanique Dauphiné-Savoie 185, 2, 2007

G. Corriol behandelt de mycoflora van een droog en zuur grasland met bespreking en kleurenfoto's van *Dermoloma fuscobrunneum*, *Entoloma formosum*, *E. chloropolium*, *E. porphyrofibrillum*, *E. aff. pseudocoelestinum*, *Cortinarius roseipes* en *Hemimycena delectabilis*. Het genus *Phaeocollybia* in Europa wordt onder de loep genomen door C. Robin met bespreking en kleurenfoto's van *P. arduenensis*, *P. christinae*, *P. festiva*, *P. jennyae* en *P. lugubris*. Verder is er nog een los bijgestoken aquarel van *Volvariella aethiops*.

Bulletin Mycologique et botanique Dauphiné-savoie, 186, 3, 2007

L. Deparis vergelijkt *Rugosomyces persicolor* met *R. carneus*, met kleurenfoto en microtekening van beide soorten. *Cortinarius conicosordescens* sp. nov. is een betulicole soort uit de sectie *Sordescentes* die wordt beschreven door A. Favre met een kleurenplaat en microtekening. *Inocybe rufobrunnea* is een zeldzame alpine soort die nader wordt bekeken door J.-L. Cheype, met microtekening, micro- en macrofoto's. J.-M. en S. Moingeon bespreken *Crepidotus autochtonus*, *Boletus torosus* en *B. xanthocyaneus*, alle met kleurenfoto. *Cortinarius deianae* sp. nov. wordt voorgesteld door A. Bidaud en R. Fillion, met kleurenfoto. *Inocybe deianae* sp. nov. is een nieuwe soort die wordt beschreven door G. Eyssartier met microtekeningen en kleurenfoto en met een vergelijkende tabel van de soort met *I. tenuicystidiata*. De uitbreiding van *Pycnoporelus fulgens* naar westelijk Europa wordt besproken door O. Röllin, met kleurenfoto en microtekening en een vergelijkende tabel van de sporenmaten volgens verschillende auteurs. *Marasmius subalpinus* sp. nov. is een nieuwe soort op *Rhododendron ferrugineum* die wordt voorgesteld door P.-A. Moreau, met kleurenfoto's en microtekening. B. Peric bespreekt *Cheilymenia dennisii* met microtekening, micro- en macrofoto. F. Armad et al. bespreken en vondst van *Inocybe soluta*, met kleurenfoto en microtekening.

Schweizerische Zeitschrift für Pilzkunde 4, 2007-09-14

Als paddenstoelen van de maand worden *Callistosporium luteoolivaceum* en *C. minor* voorgesteld met kleuren- en microfoto's, en een vergelijkende tabel van deze twee met *C. elaeodes*. Bij wijze van voorbeeld voor de rode lijst bespreekt B. Senn-Irlet *Omphalina sphagnicola*, *Cortinarius pholideus* en *Galerina paludosa*, alle met kleurenfoto. In zijn "microscopische beelden" bespreekt H. Clemençon nu een doorsnede van *Phlebiopsis gigantea*. P. Buser vergelijkt *Tubaria pallidospora* en *T. conspersa*, met kleurenfoto van *T. pallidospora* en *T. pseudoconspersa*. *Cytidiella melzeri* wordt besproken door M. Wilhelm, met kleurenfoto's. Verder bespreekt B. Senn-Irlet nog een vondst van *Onygena equina* op de hoorn van een steenbok, met kleurenfoto en een vergelijkende tabel van de sporenmaten van *O. equina*, *O. arietina*, *O. caprina* en *O. corvina*.

Schweizerische Zeitschrift für Pilzkunde, 5, 2007-11-05

Als paddenstoelen van de maand worden voorgesteld, met kleurenfoto en microtekening *Ionomidotis fulvotingsens*, *Omphalina microsperma* en *O. subsphaerospora*. R. Flammer bespreekt enkele gevallen van indigestie door gewoon eetbare paddenstoelen en raadt voorzichtigheid aan voor kinderen onder de 12 jaar wegens het slecht verteren van chitine onder deze leeftijd. In een ander artikeltje bespreekt hij het *Morchella*-syndroom. Aan de hand van een microfoto van de basidie van *Tremella foliacea* toont H. Clemençon aan dat de basidie een dubbele wand heeft, één gevormd door de ongesepeteerde basidie en een tweede gevormd door de vier intern ontwikkelende cellen. Als voorbeelden voor de Rode Lijstfungi bespreekt B. Senn-Irlet *Omphalina sphagnicola*, *Cortinarius pholideus*, *Galerina paludosa* en *Pholiota henningsii*, met kleurenfoto's. A. Riva becommentarieert de onlangs beschreven *Volvariella terrea* die hij onderscheidt van *V. aethiops*, met kleurplaat en ook microtekening.

Svampe 56, 2007

F. Runge bespreekt *Suillus placidus*, met kleurenfoto's. Als seizoenspaddenstoel wordt *Clavariadelphus pistillaris* voorgesteld, met kleurenfoto. Tijdens een excursie van een

samenkomst van Europese ascomycetologen werden voor Denemarken 24 nieuwe soorten gevonden; bij de bespreking vinden wij kleurenfoto's van *Acrosparium compressum*, *Calycellina ochracea*, *Ceneangiopsis quercicola*, *Cistella aconiti*, *Hyphodiscus theiodeus*, *Laetinaevia uvidula*, *Orbilina rectispora*, *Pseudopeltis filicinum*, *Rodwayella citrinula*, *Arnium apiculatum*, *Ceratostomella rostrata* en *Jahnula aquatica*. Het genus *Parasola* in Denemarken wordt besproken door J. Vesterholt et al., met een sleutel, sporenteekeningen en kleurenfoto's van *P. auricomus*, *P. hercules*, *P. kuehneri*, *P. leioccephala*, *P. misera*, *P. plicatilis* en *P. schroeteri*. T. Frøslev bespreekt *Cortinarius vesterholti*, met kleurenfoto's. Dezelfde auteur en T. Jeppesen bekeken interessante Knolvoetgordijnzwammen, met kleurenfoto's van *C. cliduchus*, *C. gracilior*, *C. obsoletus*, *C. xanthochlorus*, *C. viridocoeruleus*, *C. moenne-loccozii*, *C. subhygrophanus*, *C. prasinocyanus*, *C. rapaceotomentosus* en *C. xanthosuavis*. Bij de bespreking van opvallende Deense vondsten vinden wij nog kleurenfoto's van *Tricholoma batchii*, *Cortinarius alborufescens*, *C. fragantior* en *C. venustus*.

Bolletino del Gruppo micologico G. Bresadola, 47, 3, 2001

M. Dorino bespreekt een geval van intoxicatie door *Cortinarius speciosissimus*. Enkele interessante *Cortinarius*-soorten worden onder de loep genomen door X. Carteret et al. met kleurplaten of kleurenfoto's en microtekeningen van *C. bulliardii*, *C. cyanobasalis*, *C. prasinocyanus*, *C. rapaceoides* en *C. rapaceotomentosus*. In een 15de bijdrage tot de mycoflora van de Italiaanse kust bespreekt M. Camboni en V. Migliozzi *Gymnopilus cantharelloides*, met kleurenfoto's en microtekening.

Bulletin de la Société Mycologique de France, T 122, f 4, 2006

Deze aflevering is opgedragen aan de in 2004 overleden G. Redeuilh. G. Fourré benadrukt het werk van Redeuilh in verband met de boleten van de *purpurini*-groep, met kleurenfoto van *B. torosus* en *B. satanas*. Het genus *Suillus* in Tessino wordt nader bekeken door A. Riva, met kleurenfoto's van *S. plorans*, *S. placidus*, *S. flavus*, *S. grevillei*, *S. sibiricus* en *S. collinitus*. *Suillus mediterraneensis* f. *xanthus* f. *nova* wordt voorgesteld door A. Estades en C. Hurtado, met kleuren- en microfoto's. G. Marques en

J.A. Muñoz doen een revisie van de boleten uit de sectie *Appendiculati* met bespreking en kleurenfoto's van *B. appendiculatus*, *B. subappendiculatus*, *B. regius*, *B. subregius* en *B. fechtneri*. *Leccinum duriusculum* f. *tenerum* f. *nova* is een nieuwe vorm die wordt beschreven door A. Estades en A. Bidaud, met kleuren- en microfoto. G. Lannoy bespreekt een vondst affine *Leccinum nigellum*, met kleurenplaat en microtekening en A. Estades beschrijft de zeldzame *Leccinum callitrichum*, eveneens met kleurenfoto. Verder vinden wij nog, buiten tekst, kleurplaten van *Xerocomus ripariellus*, *Boletus rhodopurpureus* f. *polypurpureus*, de var. *gallicus*, en f. *mediterraneensis*, en nog van *B. depilatus*.

PSL-Nieuws 14, 2, 2007

P. Kelderman vertaalde een sleutel voor de witte soorten uit het genus *Mycena*, *Hemimycena*, *Delicatula* en *Gloiocephala*, met enkele microscopische tekeningen. De gastheren waarop J. Bollen het Judasoor aantrof worden op een rijtje gezet. H. Henczik en P. Kelderman bespreken *Sowerbyella radicata* var. *kewensis*, met een kleurenfoto en een sleutel tot de soorten en variëteiten van *Sowerbyella*.

Rivista di micologia 50, 1, 2007

M. Chiari en C. Papetti brengen een 1ste bijdrage tot het genus *Clitocybe* met bespreking en kleurenfoto's van *C. odora*, *Lepista flaccida* var. *inversa*, *Pseudoclitocybe cyathiformis*, *Lyophyllum connatum*, *Omphalina epichysium*, *Armillaria ostoyae*, *Clitocybe geotropa*, *C. maxima*, *C. clavipes*, *C. nivea*, *C. gibba*, *C. costata*, *C. alkalivirens*, *C. squamulosa*, *C. sinopica*, en *C. font-queri*. *Rhodocybe praesidentialis* sp. nov. wordt voorgesteld door G. Consiglio et al., met kleuren-, scan-, microfoto's en microtekening. A. Daprati benoemt een door Vittadini vermelde variëteit van *Tuber magnatum* nu als *T. magnatum* var. *vittadini*, met kleuren- en microfoto. *Sporormiella ovina* wordt gehercombineerd tot *S. gigantea* comb. nov. door F. Doveri, met microfoto's. *Hygrocybe citrinopallida* wordt uit Zwitserland gesignaleerd door G. Consiglio en M. Contu, met kleurenfoto en microtekening.

Coolia, 50, 3, 2007

E. Arnolds en M. Veerkamp brengen een 8ste nieuwsbrief over het paddenstoelmeetnet en N. Dam schat de waarde van paddenstoelinventarisaties in functie van de ijver waarmee gezocht werd. L.

Rommelaars en E. Arnolds bespreken een vondst van *Panaeolus antillarum* in een warme zomer van 2006, met kleurenfoto en microtekening. In aflevering 6 van de reeks voetangels en klemmen bespreken M. van Tweel en M. Veerkamp de algemene gele *Russula*'s met kleurenfoto van *R. ochroleuca*, *R. fellea*, *R. claroflava*, *R. solaris*, *R. risigallina* en *R. violeipes*. Verder vinden wij nog de verslagen van de uitstappen in 2006.

Coolia, 50, 4, 2007-10-09

T. Kuyper geeft een lijst van de in Nederland gevonden ascomyceten waarbij ectomycorrhizavorming wordt gesignaleerd of wordt verondersteld en H. Remijn geeft een overzicht van de recente vondsten van in de Zeeuwse kuststreek voorkomende aardsterren. J. Steketee geeft wat interessante informatie in verband met de keuze tussen het inscannen van dia's en het digitaal fotograferen. *Phyllotopsis nidulans* wordt door B. Tolsma als nieuw gesignaleerd voor Nederland, met zwartwit- en kleurenfoto. In het verslag over het Cristella-weekend in mei 2007, door B. de Vries en H. Wassink, vinden wij microtekeningen van *Cristinia rhenana* en *Fibulomyces mutabilis* en een kleurenfoto van de eerste en van *Amylostereum laevigatum*. H. Lammers et al. brengen een uitbreiding van de Nederlandse namenlijst voor ascomyceten, met kleurenfoto's van *Humaria hemisphaerica*, *Flavoscypha cantharellus*, *Sarcosphaeria coronaria* en *Geopora sumneriana*.

Field Mycology, 8, 3, 2007

Als paddenstoelenportret wordt *Russula cessans* met kleurenfoto en microtekening voorgesteld. B. Spooner bespreekt een vondst van *Taphrinia coerulea* op een blad van *Quercus ilex*, met kleurenfoto's. Het artikel van J. Weightman over cyphelloïde en andere eigenaardige fungi wordt opgefleurd met kleurenfoto's van *Stigmatolemma poraeforme*, *Calyptella capula*, *Henningsomyces candidus*, *Bulbillomyces farinosus* en *Phleogena faginea*. *Hygrophorus lepidopus* werd in Engeland herontdekt door D. Boertman en N. Barden, met kleurenplaat van Rea en een kleurenfoto en microtekening. M. Gurney bespreekt enkele stekelzwammen, met kleurenfoto van *Bankera fuligineoalba*, *Hydnellum ferruginum*, *H. aurantiacum* en *H. coeruleum* (en *Sarcodon squamosus* op de achterflap). *Limacella ochraceolutea* wordt uit de Bristol-regio gesignaleerd door J. Smith, met kleurenfoto's. Verder geeft A. McAdam richtlijnen voor het maken van hoedhuid

coupes.

Mycolux, 3, 2007

P. Lancloes en J. Pellicani gaan verder met de bespreking van de macrochemische reacties van de Russulaceae. Ook J. Wilmet gaat in een 9de bijdrage over de ascomyceten verder met de studie, met kleurenfoto's van *Orbilium delicatula*, *O. xanthostigma*, *O. denticulata*, *O. decipiens*, *Ascobolus brassicae*, *A. ciliatus*, *Discina ancilis*, *Gyromitra esculenta*, *Helvella crispa*, *H. acetabulum*, *H. spadicea*, *H. elastica*, *H. ephippium*, *Disciotus venosa*, *Morchella elata*, *M. esculenta* var. *rotunda*, var. *vulgaris* f. *sterilis* en *Mitrophora semilibera*. Verder vinden wij nog een sleutel tot de roskleurige *Lactarius*-soorten door M. Lecompte en P. Pirot.

Cryptogamie, 28, 3, 2007

Naast artikels over lichenen en exotische soorten vinden wij nog een artikel van J. Via et al. over een eerste Europese vondst van de omphaloïde Amerikaanse soort *Tubaria decurrens*, met microtekening en zwartwit foto.

Zeitschrift für Mykologie, 73, 2, 2007

H. Halbwachs brengt een bijdrage tot de ecologie van de Rijn-Main vlakte. In de 4de bespreking van de paddenstoelenflora in de kustduinen van Nedersaksen bespreken J. Albers en B. Grauwinkel een vondst van *Cordyceps myrmecophila*, met kleuren- en microtekening. In een 2de bijdrage tot de kennis van coprofiele paddenstoelen door P. Welt en N. Heine vinden wij kleurenfoto's van *Tomentella neobourdotii*, *Ascobolus crenulatus*, *A. rhytidosporus*, *Podospora appendiculata*, *B. bifida*, *Schizothecium squamulosum*, "*Sordaria*" *minima*, *Zopfiella attenuata*, *Chaetomium crispatum*, *Sporormiella octomera*, *Trichodelitschia lundqvistii* en *Myxotrichum stipitatum*; ook met een sleutel tot de strikt 8-sporige *Sporormiella*-soorten en een actuele sleutel voor het genus *Trichodelitschia*. H. Müller bespreekt Myxomyceten op *Calluna vulgaris* met kleurenfoto's van *Craterium minutum*, *Diderma asteroides* en *Physarum squamosum*. *Russula columbicolor* sp. nov. uit de *Griseinae*-groep wordt voorgesteld door W. Jurkeit en E. Herches met kleurenfoto en microtekening. Verder vinden wij nog de kleurenfoto en de microtekening van *Mycena palmensis* sp. nov. die in een vorige bijdrage waren weggelaten.

Pagine di Micologia, 27, 2007

In deze uitgave vinden wij de lezingen gehouden tijdens het XI^{de} seminarie gehouden in het najaar van 2004 in Busana. Hierin vinden wij o.a. kleurenfoto's van *Russula pubescens*, *R. violaceoincarnata*, *R. crassipes*, *R. fennoscandia*, *R. taigarum*, *Boletus betulicola*, *B. immutatus*, *B. declivitatus*, *B. cisalpinus*, *B. ripariellus*, *B. chrysonemus*, *Leccinum atrostitipatum*, *L. palustre*, *Russula lutensis*, *R. zvarae* var. *salmonicolor*, *R. dryadicola*, *R. amarissima*, *R. carpini*, *R. poikilochroma* en nog microfoto's van truffels. Verder vinden wij ook nog een sleutel tot *Lactarius*-soorten uit de sectie *Rhysocybella* Bon.

Miscellanea mycologica, 89, 2007

Hierin vinden wij hoofdzakelijk kleurenfoto's van vondsten uit het voorjaar 2007: *Phaeogalera dissimulans*, *Mycena pseudocorticola*, *Panellus mitis*, *Hygrophorus agathosmus*, *Sarcoscypha coccinea*,

Hygrophorus marzuolus, *Geopora sumneriana*, *Clitocybe vermicularis*, *Coprinus xanthothrix*, *Calvatia utriformis*, *Inocybe patouillardii*, *Calocybe gambosa*, *Clitocybe costata*, *Cantharellus subpruinus*, *Hapalopilus nidulans*, *Marasmius rotula*, *Lyophyllum infumatum*, *Creolophus cirrhatus*, *Colybia fusipes*, *Russula luteotacta*, *Boletus legaliae*, *Russula vesca*, *Hygrocybe persistens*, *Phaeolus schweinitzii*, *Tylopilus felleus*, *Russula lepida*, *Amanita virosa*, *Cantharellus cibarius*, *Inocybe asterospora*, *Russula farinipes*, *R. fragilis*, *Boletus aestivalis*, *Boletus pseudoregius*, *Inocybe umbrina*, *I. napipes*, *I. subcarpta*, *Rugosomyces chrysenteron*, *Russula curtipes*, *R. ochroleuca*, *R. fageticola*, *R. laurocerasi*, *Scutigera cristatus*, *Lepista glaucocana*, *Boletus radicans*, *Marasmiellus candidus*, *Flammulaster muricatus* en *Ramaria botrytis*. Daarnaast bespreekt A. Fervile nog een vondst van *Inocybe brunneotomentosa*, met kleurenfoto's en microtekening.

Mycologische tweedehands boekenbeurs op dinsdag 12 FEBRUARI 2008

De Kring heeft heel wat boeken geschonken gekregen van onze betreurde vriend Jaak Van de Meerssche. Kleine, oude en minder oude gidsen, maar ook mooie kijkboeken en andere werken die reeds in de bib aanwezig zijn. De familie Nooyens-Van de Meerssche wenste dat deze boeken bij mensen terecht kwamen die ze kunnen gebruiken. Daarom organiseren wij op 12 februari 2008 een mycologische tweedehands boekenbeurs, samen met een open-bib-avond.

Jullie zijn allen welkom om ook uw eigen dubbele en/of niet-gebruikte boek(en) mee te brengen. Neem een kartonnen doos mee, met je boeken erin en je naam erop!

Vind je een boek dat je interesseert, ga naar de persoon die het aanbiedt en de rest laat ik aan de

personen zelf over. De bioruimte wordt omgetoverd in een snuffel-hoek. Ik garandeer geen kandidaat voor elk boek, maar hieruit kan een interessante avond ontstaan. De bedoeling is de mogelijkheid te scheppen om o.a. dat lang gezochte werk, dat niet meer te verkrijgen, is te vinden, of dat niet-gebruikte werk in goede handen leggen. Hoe groter het aanbod, hoe interessanter het zal worden. Iedereen is vrij in de manier om het uit handen te geven. Prijskaartjes zijn een eigen verantwoordelijkheid.

DOE MEE !!! Een klein detail nog: de boeken uit de bibliotheek zelf zijn niet te koop !!! ;o)

Ik verwacht jullie allen met kilo's boeken in dozen. Tot dan...

Pascale Holemans

ANKONA ontmoetingsdag 2008

Zaterdag 9 februari 2008 organiseert ANKONA, de Antwerpse Koepel voor Natuurstudie, haar jaarlijkse ontmoetingsdag.

Deze 11de editie van de jaarlijkse ontmoetingsdag staat in het teken van "Laagdrempelige inventarisatiecampagnes". De ANKONA-ontmoetingsdag gaat door in het provinciehuis, Koningin Elisabethlei 22 te 2018 Antwerpen. Iedereen die zich nauw betrokken voelt bij de natuur en op de hoogte wil blijven over recente natuurstudies kan gratis deelnemen.

PROGRAMMA

Het voormiddagprogramma start om 10u00 en je kan kiezen tussen drie workshops.

- Onbekend is onbemind? In deze workshop worden minder gekende verenigingen aan je voorgesteld.

- Monitoring (en bestrijding) van invasieve exoten.

De workshop behandelt een aantal gekende exoten die de laatste jaren worden opgevolgd.

- Gebiedsgerichte monitoring. In deze workshop komen een aantal gebieden uit onze provincie aan bod waar reeds een aantal jaren een monitoringsprogramma loopt.

Iedere workshop is ingedeeld in vijf vaste blokken van ongeveer 20 minuten zodat je kan "zappen" tussen de workshops en dus zelf je programma "à la carte" kan samenstellen.

Het **namiddagprogramma** ziet er als volgt uit:

14u00: De korte berichtenrubriek, met mededelingen

van verenigingen / particulieren / instellingen

14u30: Voorstelling van een aantal laagdrempelige inventarisatiecampagnes van het afgelopen jaar zoals de "Gewriemel zonder piemel"-actie, de Natuurkalender, de Tuinvlindertellingen en het "Vogels voeren en beloeren-weekend".

Na de pauze volgt een *debat* met vertegenwoordigers van Hyla-werkgroep, Natuurpunt, Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), Vlaamse Vereniging voor Entomologie (VVE) en prof. Hans Van Dyck (UCL) met als titel "Laagdrempelige inventarisatiecampagnes, zijn ze (wetenschappelijk) zinvol?"

Gedurende de ganse dag zijn info- en boekenstands van diverse (natuur-)verenigingen te bezoeken.

INSCHRIJVING

De deelname aan deze studiedag is gratis maar vooraf inschrijven is noodzakelijk. Voor meer informatie en inschrijving kan je **vanaf eind november** terecht op de website www.ankona.be. (of www.provant.be/ankona). Indien je een broodjeslunch wenst, betaal je op de dag zelf 6 EURO.

Naast digitaal inschrijven kan je ook gewoon een inschrijvingsformulier opvragen bij Koen Cuypers (tel: 03/259.12.75, koen.cuypers@pih.provant.be).

Inschrijven kan tot 31 januari 2008.

Zestiende LIKONA Jaarboek is verschenen

Naar jaarlijkse gewoonte publiceert het Limburgs provinciebestuur het LIKONA-jaarboek. Ondertussen zijn we aan de zestiende uitgave. Dit boek is een jaarlijks overzicht van de natuurstudie in Limburg en wordt samengesteld aan de hand van wetenschappelijke werken over de natuur in Limburg. Het zijn voornamelijk de vrijwilligers van LIKONA, de Limburgse Koepel voor natuurstudie, die hiervoor zorgen.

Bestellen

De kostprijs is €10 en je kan het jaarboek afhalen of

aanvragen in Het Groene Huis. Na het betalen van de factuur krijg je het boek toegestuurd.

De vorige jaarboeken zijn nog in voorraad voor wie zijn/haar reeks wil vervolledigen.

LIKONA-secretariaat
Provinciaal Natuurcentrum, Het Groene Huis
Domein Bokrijk, 3600 Genk
tel. 011 26 54 62, fax 011 26 54 55
e-mail: likona@limburg.be

Limburgse Koepel voor Natuurstudie organiseert zeventiende contactdag

Op zaterdag 19 januari 2008 organiseert de Limburgse Koepel voor Natuurstudie (LIKONA) haar jaarlijkse contactdag in de Universiteit Hasselt, Campus Diepenbeek. LIKONA is het samenwerkingsverband van een aantal werkgroepen, verenigingen en instellingen die actief zijn op het vlak van studie en inventarisatie van planten, dieren, gesteenten en fossielen. Zij inventariseren, brengen veldgegevens samen en voeren beschermingsacties. Het is de bedoeling op deze contactdagen alle mensen die de Limburgse natuur onderzoeken, of hieraan geïnteresseerd zijn, samen te brengen en kennis te laten maken met recent natuuronderzoek in Limburg.

Vanaf 8.45 uur is iedereen welkom in Gebouw D van de Universiteit Hasselt, Campus Diepenbeek, Agoralaan in Diepenbeek. Na de plenaire zitting die start om 9.15 uur en waar het verloop van de dag wordt toegelicht, krijgen een aantal sprekers de gelegenheid om kort, maximum 5 minuutjes, een interessant aspect van een onderzoek voor te stellen. Daarna, vanaf 10.30 uur vergaderen alle werkgroepen en vindt er een speciale werkwinkel plaats over het project Gemeenten adopteren Limburgse Soorten (GALS). Tijdens de middagpauze zijn er de boeken- en informatiestands, de posterhoek met belangrijke info uit de werkgroepen en is er gelegenheid om interessante contacten te leggen.

In de namiddag worden de langere voordrachten gegeven over wetenschappelijk onderzoek in Limburg.

Dries Gorissen zal het hebben over de Limburgse

soorten in enkele bosbeheerplannen. Joep Fourneau geeft meer uitleg over het actieplan (van inventarisatie tot plan) voor het Groentje en Goedele Verbeylen toont de resultaten van het opvolgen van de Hazelmuis in Voeren.

Na de koffiepauze krijgen we eerst de jaarverslagen van de LIKONA-werkgroepen door Luc Crèvecoeur en daarna schetst Peter Engelen een beeld van Limburg vanuit boomkikkerperspectief. Jacob van der Weele zal de aanpak in Nederlands-Limburg (van één soort naar leefgebieden) komen toelichten en Frank Smeets, gedeputeerde van Leefmilieu en tevens voorzitter van LIKONA, sluit de contactdag af.

Voor het volledige programma van de contactdag (korte mededelingen, voordrachten binnen de werkgroepvergaderingen, en een overzicht van de posters) kan men terecht op de LIKONA-website.

Alle LIKONA-leden, maar ook alle overige geïnteresseerden, worden uitgenodigd om deel te nemen. Deze uitnodiging geldt uiteraard ook buiten de provinciegrenzen. De deelname is gratis, maar inschrijven vóór 12 januari is noodzakelijk. Enkel voor een warme maaltijd dient u 8 euro te betalen. Na ontvangst van uw inschrijving, krijgt u van ons een betalingsformulier toegestuurd.

Voor inlichtingen en inschrijvingen kan men tijdens de kantooruren terecht bij het LIKONA-secretariaat in Het Groene Huis, tel. 011 26 54 62, fax 011 26 54 55, e-mail: likona@limburg.be, internet: www.limburg.be/likona.

NIEUWJAAR 2008

Beste KAMK-lid
U bent van harte uitgenodigd op de
KAMK-Nieuwjaarsreceptie
in de Bioruimte van het UA.
Drank en versnaperingen
worden voorzien.
Voor de ambiance mag U zorgen.
Wij verwachten U om 20 uur
op dinsdag 8 januari 2008
Tot dan!

17de Vlaamse-Mycologen-Dag 29 maart 2008

De 17de Vlaamse-Mycologen-Dag wordt volgend jaar georganiseerd in de Nationale Plantentuin van België te Meise op zaterdag 29 maart 2008. Voor de deelnemers is de toegang tot de Plantentuin gratis.

De Lezingen worden gehouden in de conferentiezaal van het Kasteel van Bouchout. In de conferentiezaal beschikken we over zowel dia- als LCD projectoren. Voor Powerpoint-presentaties is het aangewezen om je presentatie mee te brengen op CD of memorstick. Het definitieve programma ligt nog niet vast maar zoals gewoonlijk is er koffie vanaf 9u30 en vangen de lezingen aan om 10u00. Belegde broodjes en drank kan men, mits betaling, 's middags bekomen in de personeelsmess; picknick is uiteraard toegelaten.

Al wie een interessante mycologische bijdrage wil

leveren kan zich nog opgeven bij de VMV-voorzitter (R. Walley) of de secretaris (A. De Kesel, 02/260.09.38 of adk@br.fgov.be)

Op de Mycologendag organiseert de VMV ook haar Algemene vergadering. In het voorwoord van deze AMK Mededeling kon u lezen dat de VMV zal ontbonden worden ten voordele van de Koninklijke Vlaamse Mycologische Vereniging. Wij rekenen op uw massale opkomst van stemgerechtigde leden van de VMV.

Routebeschrijving en/of plannetje worden gegeven in de definitieve aankondiging (zie VMV Nieuwsbrief, begin maart 2008).

Nieuwtjes uit de bibliotheek

Er is een grote bestelling op komst uit Italië, maar daarover zal ik jullie op de hoogte brengen in onze volgende nummer, kwestie van het spannend te houden.

Vorige maand werd ik uitgenodigd bij de familie Nooyens-Van de Meerssche om een mooie cadeau voor de Kring in ontvangst te nemen. Ze hebben de boeken en dia's geschonken van onze vriend Jaak, die ons een tijdje geleden ontviel. Hierbij onze dank aan de familie voor deze schenking. Drie volle dozen moesten gesorteerd en geklasseerd worden, een 80-tal boeken, groot en klein en talrijke dia's.

De volgende boeken zijn in de bib opgenomen:

Elseviers gids van varens, mossen en korstmossen; Jahns Hans Martin – 1981 (Nim 035)

Geïllustreerde flora van Nederland; Heimans, Heinsius, Thijsse -1965 (Nim 034)

Grassen, varens, mossen en korstmossen; Phillips – 1980 (Nim 036)

Gallenboek; Wiebes-Rijks, Houtman - 1982 (Nim 037)

Mould fungi and bronchial asthma; Van der Werff – 1958 (Toe 051)

Moderne Champignonteelt; Vedder – 1964 (Toe 047)
Eetbare paddestoelen kweken; Lelley – 1978 (Toe 048)

Eetbare paddestoelen, verzamelen en bereiden; Blauwkuip – (Toe 049)

Zo'n lekker paddestoelenhoekje bij mij thuis; Verfaillie – 1986 (Toe 050)

Houtzwammen tabel; Jahn, Keizer – 1985 (Baf 023)

Pilze auf Holz ; Enderle, Laux – 1980 (Baf 024)

Mykologie, Grundriss der Pilzkunde Müller, Löffler – 1971 (Alg 069)

Er blijven nog heel wat boeken over die misschien bij jullie terecht kunnen komen. Om dit mogelijk te maken zal er op dinsdag **12 FEBRUARI 2008** een open-bib avond gehouden worden. Deze keer niet zo maar een bib-avond zijn, maar de boeken van Jaak zullen er voorgesteld en verdeeld of verkocht worden. Sommige voor een symbolische euro, andere voor iets meer (kwestie van de bib te sponsoren). Ook nodig ik iedereen uit om uw eigen dubbele en/of niet-gebruikte boeken mee te brengen. Wij kunnen zo we een mycologische tweedehands boekenbeurs houden en dan vind u misschien dat lang gezochte werk. Zo kunnen die kasten thuis een beetje meer ruimte krijgen of in tegendeel nog meer gevuld worden. Iedereen is vrij een ruilhandel te houden of te verkopen, maar men is wel zelf verantwoordelijk voor het uit handen geven.

Het succes van die avond ligt bij jullie. Hoe groter de aanbod, hoe interessanter het zal worden. **DOE MEE !!!**

We hebben **in de bib** een afspraak op **12 februari**

Tot zwams

Pascale Holemans

Educatieve avonden

De bijeenkomsten gaan door in het verenigingslokaal, de Bioruimte van de UA, Groenenborgerlaan 171 te 2020 Antwerpen, aanvang telkens om 20 uur, tenzij anders vermeld. Vóór iedere vergadering (behalve bestuurlijke vergaderingen) is er vanaf 19.30 uur gelegenheid om boeken uit de bibliotheek te ontlenen.

dinsdag 1 januari	Bioruimte gesloten
dinsdag 8 januari	Nieuwjaarsreceptie (zie aankondiging in deze AMK-Mededelingen).
dinsdag 15 januari	Practicum en Werkgroepavond: breng zelf paddenstoelen mee en we helpen je ze op naam te brengen.
dinsdag 22 januari	Raad van bestuur
dinsdag 29 januari heeft,	De mooiste en interessantste paddenstoelen die Wim Veraghtert vorig jaar gevonden kan u vanavond komen bewonderen. Dus kom genieten en luisteren waarom deze vondsten zo bijzonder zijn.
dinsdag 5 februari	Practicum en Werkgroepavond: breng zelf paddenstoelen mee en we helpen je ze op naam te brengen.
dinsdag 12 februari	Open bibliotheek avond, met tweedehands mycologische boeken verkoop. Dus allen daarheen want het aanbod is de moeite!
dinsdag 19 februari	Practicum en Werkgroepavond: breng zelf paddenstoelen mee en we helpen je ze op naam te brengen.
dinsdag 26 februari	Raad van bestuur
dinsdag 4 maart	Practicum en Werkgroepavond: breng zelf paddenstoelen mee en we helpen je ze op naam te brengen.
dinsdag 11 maart van	Piet Bormans en Jac Gelderblom presenteren u vanavond hun interessante vondsten vorig jaar. U zal van de ene verwondering in de andere vallen.
dinsdag 18 maart	Algemene vergadering van de Werkende leden.
Dinsdag 25 maart	Practicum en Werkgroepavond: breng zelf paddenstoelen mee en we helpen je ze op naam te brengen.

Niet vergeten:

12 februari in de Bioruimte om 20uur tweedehands verkoop van mycologische boeken. Voor alle niveaus, dus allen daarheen!

Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring

De Antwerpse Mycologische Kring werd opgericht in 1946. In 1963 werd het een vereniging zonder winstgevend doel. Zij heeft als doel de mycologie te bevorderen. De Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring organiseert hiertoe excursies, vergaderingen, voordrachten, determinatieavonden, werkweken, demonstratiedagen, tentoonstellingen. Er wordt driemaandelijks een tijdschrift uitgegeven, AMK Mededelingen. Op onregelmatige tijdstippen verschijnt Sterbeecia, een publicatie genoemd naar de Antwerpse priester, mycoloog, kruidkundige en architect, Franciscus Van Sterbeec (1630-1693). In 1991 werden AMK Mededelingen en Sterbeecia bekroond met de Emiel Van Rompaeyprijs voor floristiek. Er wordt systematisch een gegevensbestand bijgehouden over de verspreiding van paddestoelen in ons land.

De Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring onderhoudt ook contacten met andere mycologische verenigingen in binnen- en buitenland. De K.A.M.K. is erkend door de Vlaamse Mycologen Vereniging. De K.A.M.K. bezit een bibliotheek, die ondergebracht is in het verenigingslokaal, de Bioruimte van de UA, Groenenborgerlaan 171 te 2020 Antwerpen. Alle leden kunnen hieruit boeken ontlenuen.

Het lidgeld bedraagt 18 EUR per jaar, een gezinslidgeld 20 EUR. Betaling kan geschieden door overschrijving op bankrekening nr. 737-0187576-21 van de Antwerpse Mycologische Kring v.z.w. te Antwerpen. Buitenlandse leden betalen 20 EUR, 22 EUR voor een gezin, indien contant betaald wordt aan Jean Van Yper, Gounodstraat 2 bus 24, 2018 Antwerpen of door overschrijving. Ten gerieve van onze buitenlandse leden geven wij hierbij de IBAN nummers gekoppeld aan onze rekening: IBAN BE17 737-0187576-21 BIC KREDBEBB

Bij overschrijving vanuit het buitenland lette men er op dat eventuele kosten toch door de opdrachtgever gedragen worden. Indien dit niet het geval is, dient 27 EUR te worden overgemaakt.

Raad van bestuur van de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring v.z.w.

voorzitter (en redactie Sterbeecia) : Walleyne Ruben, Predikherenstraat 37, 8750 Wingene, tel.: 051/65.89.80 ruben.walleyne@pandora.be

ondervoorzitter: Deceuninck Lieve, Berten Pilstraat 20, 2640 Mortsels, tel: 03/455.92.79
lieve.deceuninck@skynet.be

secretariaat & ledenadministratie: de Haan Myriam, Leopoldstraat 20 bus 1.1, 2850 Boom, tel.: 03/888.75.14 myriam.de.haan@skynet.be

schatbewaarder: Jean Van Yper, Gounodstraat 2 bus 24, 2018 Antwerpen tel.: 03/237.74.10
jvanyper@skynet.be

bibliothecaris: Holemans Pascale, Arthur Matthyslaan 89, 2140 Borgerhout, tel.: 03/322.40.05
pascale.holemans@skynet.be

andere bestuurders:

de Haan André (mycologische aspecten), Leopoldstraat 20.3 2850 Boom, tel.: 03/666.91.34
andre.de.haan@skynet.be

De Nave Lucy, Jan van Rijswijcklaan 277, 2020 Antwerpen, lucy.denave@antwerpen.be tel: 03/237.99.52

Hendrickx Harrie (redactie AMK Mededelingen), Dalweg 16, 2328 Meerle, tel.: 03/315.87.69
harrie.hendrickx@skynet.be

Lemouche Arlette, Henrilei 36, 2930 Brasschaat, tel: 03/651.58.65 arlette.lemouche@telenet.be

Veraghtert Wim, Dennelaan 13, 2500 Lier, veraghtert@skynet.be tel: 0496.97.87.79

INHOUD

R. Walley	
Editoriaal	77
Uit de raad van bestuur	78
Lidgeld	78
Nieuwjaarsreceptie	78
H. De Meulder	
Onderzoek naar het voorkomen van ascomyceten op mest van geit en schaap (deel 4)	79
Werkweek 2008	85
W. Veraghtert	
<i>Coprinus curtus</i> (paardenmestdonsinktzwam), een verrassing in het Lierse stadscentrum	86
L. Deceuninck	
Mijn ervaring bij het microscopisch determineren van een <i>Peziza ampelina</i> Quél. - Wijnrode bosbekerzwam	87
Impressie van mijn eerste werkweek	91
T. Stijve	
Boekbespreking: Chasing the Rain	91
K. Van de Put	
Nieuwtjes uit de recente tijdschriften	93
P. Holemans	
Mycologische tweedehands boekenbeurs	96
ANKONA ontmoetingsdag 2008	97
Zestiende LIKONA Jaarboek	97
Zeventiende LIKONA contactdag	98
17de Vlaamse-Mycologen-Dag	99
P. Holemans	
Nieuwtjes uit de bibliotheek	99
Educatieve avonden	100